

Sygn. akt III APa 3/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2019 r. w S.

sprawy M. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych

na skutek apelacji (...) Spółki Akcyjnej w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 lipca 2018 r., sygn. akt VI P 36/16

1. oddala apelację,

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz M.S. kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Romana Mrotek	SSA Urszula Iwanowska	SSA Barbara Białecka
-------------------	-----------------------	----------------------

III APa 3/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 marca 2012 r. wniesionym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S., wytoczonym przed Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, powód M. S. wniósł o: zapłatę odszkodowania za niesłuszne i krzywdzące przyczyny rozwiązania umowy o pracę w wysokości trzykrotności wynagrodzenia - 18.000 zł oraz zapłatę za pracę w godzinach nadliczbowych wraz z ustawowymi

odsetkami od dnia 1 marca 2009 r. w wysokości 55.930,65 zł, a także o zasądzenie kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania zapłaty za pracę w nadgodzinach powód wskazał, że w związku z ilością pracy przekraczającą możliwość wykonania jej w 8 godzinnym trybie, był zmuszony do stałej pracy po godzinach, co dokumentuje korespondencja mailowa za okres od stycznia 2010 r. do lutego 2012 r. Powód wyjaśnił, że za rok 2009 nie dysponuje stosownymi dokumentami, wyliczenie ilości nadgodzin zostało dokonane poprzez analogię z wyliczeń średniej na miesiąc z pozostałych miesięcy.

Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania w piśmie procesowym z dnia 2 lipca 2015 r. powód M.S. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej (w chwili wytaczania powództwa (...) sp. z o.o.) kwoty 118.636,44 zł tytułem wynagrodzenia za pracę świadczoną w nadgodzinach (w zakresie przekraczającym czas pracy określony umową o pracę). Powód wskazał, że dochodzi wynagrodzenia z tytułu 2056 godzin i 29 minut pracy świadczonej ponad wymiar określony umową o pracę w okresie od dnia 1 marca 2009 r. do dnia 29 lutego 2012 r. wraz odsetkami ustawowymi za zwłokę w wypłacie wynagrodzenia z tytułu pracy świadczonej w nadgodzinach liczonymi od poszczególnych kwot wyrównania wynagrodzenia za każdy miesiąc od dnia 11 następnego miesiąca do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W zakresie żądania powoda wypłaty wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych pozwana zakwestionowała prawdziwość twierdzenia powoda, iż pozostawanie w pracy po godzinach, bądź też praca w domu spowodowana była nadmierną ilością obowiązków, niedostosowanych do czasu pracy i możliwości powoda. Pozwana podniosła, że powód wiedział, w jaki sposób dokonuje się u niej rozliczeń nadgodzin, mimo to nie zgłaszał faktu świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych oraz ilości godzin, wobec czego brak jest podstaw do twierdzenia, że w takich godzinach pracował. Pozwana zwróciła uwagę, że nikt nigdy powoda nie rozliczał w sposób formalny z godzin spędzonych w siedzibie spółki bądź też na rozpatrywaniu zasadności reklamacji, albowiem charakter świadczonej przez niego pracy uniemożliwiał ustalenie jednolitego harmonogramu czasu pracy. Pozwana wskazała, że z uwagi na czas dojazdów do klientów oraz czas przeznaczony dla rozpoznania reklamacji, osoby na stanowiskach tożsamych ze stanowiskiem zajmowanym przez powoda, nie mają sztywnego czasu pracy i nie jest tak, że powód za każdym razem rozpoczynał pracę o godz. 8.00 - powód bardzo często przychodził do pracy w godzinach późniejszych, a jego tłumaczenia związane były z koniecznością wyjazdów do klientów.

Pozwana zwróciła uwagę, że powód poza wykonywaniem pracy dla pozwanej, świadczył także usługi prywatne prowadząc działalność gospodarczą pod firmą (...), którą założył w czerwcu 2010 r. Działalność ta jest zawieszona od listopada 2011 r., ale zdaniem pozwanej, nie przeszkadzało to powodowi świadczyć usług w zakresie objętym wpisem do EDG w czasie świadczenia pracy dla (...). Pozwana zaznaczyła, że usługi niezwiązane z obowiązkami służbowymi powód wykonywał w godzinach pracy, co poddaje w wątpliwość, iż to ogrom obowiązków służbowych uniemożliwiał powodowi wykonywanie pracy w przewidzianym przez Kp czasie pracy. Zdaniem pozwanej wykonywanie ubocznych obowiązków powodowało, że powód zmuszony był do świadczenia pracy na rzecz pozwanej po godzinach i w niedzielę i święta, a także podczas urlopu, zatem to nie nadmiar obowiązków uniemożliwiał powodowi ich terminowe wykonywanie, a jedynie brak organizacji pracy powoda, a także dodatkowe zajęcie, któremu poświęcał czas w dni robocze. Wykonywanie tych dodatkowych obowiązków bez wątpienia stanowi dodatkową przesłankę wypowiedzenia umowy o pracę, o której pozwana nie miała wiedzy w dniu wręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o pracę.

Pozwana zwróciła uwagę, że powód domaga się wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w dniu 23 lutego 2011 r., który był dla niego dniem wolnym od pracy (urlop), w którym to dniu świadczył usługi na swoją rzecz, natomiast w dniu 30 czerwca 2011 r. (normalny dzień pracy) powód w czasie pracy świadczył usługi na rzecz podmiotu prywatnego tj. dokonywał oceny technicznej budynku ul. (...) w S., w tym dniu nie wyrobił się z obowiązkami służbowymi i pracę na rzecz pozwanej musiał świadczyć w dniach następnych, za które obecnie dochodzi

wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Obowiązki służbowe kumulowały się powodowi z uwagi na konieczność dotrzymania terminów zleceń prywatnych. Odnośnie ilości nadgodzin wskazanych przez powoda za dzień 6 stycznia 2010 r. (10 h), pozwana wskazała, że o konieczności przygotowania listy reklamacji (tabela), powód wiedział co najmniej od listopada i sporządzenie przedmiotowej listy na ostatnią chwilę nie tłumaczy zasadności obciążenia pozwanej kosztami jej wykonania, jednocześnie pozwana zakwestionowała, by wypełnienie tabeli zajęło powodowi taką liczbę godzin. Pozwana zwróciła przy tym uwagę na treść wiadomości e-mail wysyłanych przez powoda po godz. 16:00 będących wiadomościami jedno i dwuzdaniowymi, a powód oblicza je jako świadczenie pracy po około 1-2 h.

Pozwana wskazała, że w okresie od maja do lipca 2010 r. powód przeznaczył na współpracę z M. S. (1) z architektem ze spółki (...) sp. j. Powód czynnie uczestniczył w wykonywaniu kosztorysu oraz przedmiaru robót dla dwóch pawilonów B. w Z. i współpracował przy tym projekcie w godzinach pracy.

Zdaniem pozwanej w tych okolicznościach żądanie przez powoda wynagrodzenia jest bezpodstawne, a nadto sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i na tej podstawie nie korzysta z ochrony prawa. Jednocześnie pozwana nie zgodziła się z powodem, że nadgodziny za okres od marca 2009 r. do grudnia 2009 r. mogą być wyliczone analogicznie. Wskazując na stanowisko Sądu Najwyższego dotyczące rozumienia definicji pracy w godzinach nadliczbowych pozwana nie zgodziła się, że powód wykonywał pracę dla pozwanej w godzinach przez siebie wskazanych jako godziny nadliczbowe. We wskazanych dniach świadczył pracę dla swoich podmiotów prywatnych, a nadto nie wykazał, co robił w czasie pomiędzy wysyłaniem poszczególnych maili. Pozwana zaprzeczyła, by w tym czasie świadczył usługi na rzecz pracodawcy wskazując, że zgodnie z treścią art. 151 § 1 pkt 2 k.p. praca w godzinach nadliczbowych jest dopuszczalna w razie szczególnych potrzeb pracodawcy. Podtrzymując wcześniejszą argumentację pozwana podkreśliła, że żaden z przełożonych nie zlecił powodowi pracy w godzinach nadliczbowych, a jedynie jego dodatkowe zajęcie spowodowało, że nie wyrabiał się ze zwykłymi obowiązkami.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie uznał się za niewłaściwy w zakresie roszczenia o wynagrodzenie za nadgodziny w zakresie kwoty 189.365,90 zł i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądziła od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz M. S. kwotę:

- 28,63 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2009 r. do dnia zapłaty,
- 32,13 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2009 r. do dnia zapłaty,
- 8,02 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2009 r. do dnia zapłaty,
- 5,10 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2009 r. do dnia zapłaty,
- 225,55 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2009 r. do dnia zapłaty,
- 3.896,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2010 r. do dnia zapłaty,
- 9,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2010 r. do dnia zapłaty,
- 2.601,19 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2010 r. do dnia zapłaty,
- 2.938,07 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty,
- 1,43 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty,
- 3.070,69 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2010 r. do dnia zapłaty,

- 6,94 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2010 r. do dnia zapłaty,
- 2.907,90 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty,
- 11,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty,
- 3.144,25 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2010 r. do dnia zapłaty,
- 7,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2010 r. do dnia zapłaty,
- 1.120,19 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty,
- 0,93 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty,
- 2.543,94 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2010 r. do dnia zapłaty,
- 2,62 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2010 r. do dnia zapłaty,
- 3.317,85 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 października 2010 r. do dnia zapłaty,
- 12,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 października 2010 r. do dnia zapłaty,
- 3.773,10 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2010 r. do dnia zapłaty,
- 14,28 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2010 r. do dnia zapłaty,
- 4.373,79 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty,
- 22,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty,
- 2.380,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 6,28 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 2.821,21 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2011 r. do dnia zapłaty,
- 6,14 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2011 r. do dnia zapłaty,
- 999,71 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty,
- 1,21 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2011 r. do dnia zapłaty,
- 3.140,07 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 5,02 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 2.697,87 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2011 r. do dnia zapłaty,
- 9,86 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2011 r. do dnia zapłaty,
- 2.302,32 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,
- 2,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,
- 3.058,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,
- 4,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- 1.326,76 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 6,89 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 4.175,46 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2011 r. do dnia zapłaty,
- 29,98 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2011 r. do dnia zapłaty,
- 3.835,58 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2011 r. do dnia zapłaty,
- 27,28 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2011 r. do dnia zapłaty,
- 1.930,55 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,
- 2,14 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,
- 3.181,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 5,79 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 1.894,57 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 5,87 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 2.269,30 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2012 r. do dnia zapłaty,
- 7,83 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2012 r. do dnia zapłaty,
- 2.096,96 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 4,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2012 r. do dnia zapłaty (punkt I), w pozostałej części powództwo oddalił (punkt II), zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz M. S. kwotę 1.647 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt III) oraz nakazał pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Szczecinie) kwotę 3.615,50 zł tytułem opłaty (punkt IV).

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

M.S. był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w okresie od 17 marca 2008 r. do 31 maja 2012 r. na stanowisku specjalisty do spraw jakości inwestycji i reklamacji w pełnym wymiarze czasu pracy. Początkowo powodowi przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 6.000 zł brutto miesięcznie, na mocy aneksu do umowy o pracę z dnia 22 czerwca 2010 r., z dniem 1 lipca 2010 r. wysokość wynagrodzenia zasadniczego ustalona została na kwotę 5.500 zł oraz premia zgodnie z regulaminem premiowania do 20%. W regulaminie tym wskazano, że premia przysługuje za każdy miesiąc, oddzielnie dla każdego z kryteriów, za średni czas rozpatrzenia zgłoszeń reklamacyjnych maksimum 7 dni – 25% maksymalnej premii określonej w umowie o pracę oraz za średni czas zakończenia zgłoszeń reklamacyjnych – maksimum 30 dni kalendarzowych – 75% maksymalnej premii określonej w umowie o pracę. Warunkiem przyznania premii było dotrzymanie średniego czasu dla każdej inwestycji, za którą odpowiada pracownik. W regulaminie wskazano też podstawy ustalenia terminów. Termin wypłaty wynagrodzenia ustalono na 10 dzień każdego miesiąca.

Zawierając umowę o pracę strony ustaliły, że powoda obowiązywać będzie 8 godzinny czas pracy, przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nie przekraczającym 4 miesięcy.

Od dnia 1 sierpnia 2008 r. zgodnie z wprowadzonym u pracodawcy regulaminem pracy powoda obowiązywał podstawowy system czasu pracy od poniedziałku do piątku z zachowaniem maksymalnie 8 godzin pracy na dobę i

przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w okresie rozliczeniowym nie przekraczającym 1 miesiąca.

Do zakresu obowiązków powoda, zgodnie z kartą opisu jego stanowiska należała: odpowiedzialność za reklamacje zgłaszane przez kupujących i zarządców, w tym przyjmowanie i rozpatrywanie zgłoszeń reklamacyjnych, usuwanie wad zgodnie z prawem i wewnętrznymi procedurami, zapewnienie sił i środków do usuwania wad, nadzór nad usuwaniem, interwencje u wykonawców co do terminowości i jakości ich usuwania, odbiór prac, rozliczanie płatności, prowadzenie komputerowego rejestru zgłoszeń reklamacyjnych, podejmowanie działań w celu minimalizowania ilości reklamacji, w tym propagowanie wiedzy o metodach ich uniknięcia i egzekwowanie jej stosowania; zgłaszanie uwag i wniosków w zakresie przestrzegania jakości na budowie przełożonemu (tj. Kierownikowi biura jakości inwestycji) i kierownictwu budowy; przeprowadzenie wewnętrznych odbiorów końcowych mieszkań i części wspólnych, udział w przekazywaniu mieszkań i części wspólnych, zbieranie opinii klientów i dostawców na temat wymagań jakościowych i przekazywanie ich przełożonemu; współudział w opracowywaniu, wdrażanie i monitoring procedur zapewnienia jakości budowania, współudział w działaniach mających na celu przestrzeganie porządku, zasad bhp i ppoż. na budowach; prowadzenie i przechowywanie dokumentacji dot. zakresu powierzonych zadań, realizacja zadań zgodnie przepisami prawa i procedurami operacyjnymi spółki, wnioskowanie o doskonalenie tych procedur; działanie w imieniu przełożonego i reprezentowanie spółki w kontaktach wewnętrznych w zakresie przyznaných uprawnień, rozszerzanie wiedzy i umiejętności zawodowych, wykonywanie poleceń przełożonego w zbliżonym zakresie spraw, w przypadku przydzielenia przez przełożonego zadań związanych z dysponowaniem pracownikami budowlanymi spółki realizującymi naprawy gwarancyjne, zlecenie i egzekwowanie zadań i organizacja pracy.

Oprócz powoda pozwana spółka zatrudniała po jednym specjalistę w W., S. i Ł.. Powód sygnalizował przełożonym, że ilość pracy uzasadniałaby zatrudnienie dodatkowych pracowników, w 2011 r. z uwagi na obciążenie pracą powoda zatrudniono dodatkowo specjalistę w S. - K. R., którego obowiązywał zadaniowy czas pracy. W trakcie zatrudnienia bezpośrednimi przełożonymi powoda byli A. P., W. A., M. K. i S. K., pośrednim przełożonym był W. S..

Specjaliści byli rozliczani z terminowego załatwiania reklamacji, ale reklamacje nie zawsze dawało się załatwić w terminie, wpływ na to miały np. czynniki atmosferyczne, czasem trudno było ustalić przyczynę usterki, zależało to też od terminów podwykonawców, czasem podwykonawca upadł lub zniknął i nie można było szybko wyegzekwować naprawy.

W 2011 roku powodowi przydzielono do obsługi jednocześnie budowę w G., M. i S. - P. P., w S. i G. (...) w S..

Najwięcej usterek zgłaszanych było bezpośrednio po oddaniu inwestycji oraz przed upływem okresu gwarancyjnego. Przyjmowanie reklamacji wiązało się z koniecznością wizyt u klientów, powód musiał spisać protokół, ale także wysłuchać żali. Często takie wizyty odbywały się po godzinach pracy (17-18) lub z samego rana gdyż tak było wygodniej klientom, zdarzały się również wizyty w soboty, gdy z klientem nie można było umówić się w tygodniu. Spotkania trwały od około godziny do nawet trzech godzin. Poza pracą w terenie konieczne było przetworzenie zgłoszenia, wprowadzenie go do systemu, wysłanie zapytania ofertowego, maili do wykonawców lub osób mogących usterkę naprawić, sporządzenie protokołu usunięcia usterek, przeglądu mieszkania i wydania mieszkania. Powód wykonywał również czynności związane z rozliczeniem faktur i zaliczek od podmiotów usuwających usterki, zajmował się zakupem materiałów i ich transportem, rozliczeniem czasu pracy pracowników usuwających usterki. Dodatkowo do obowiązków powoda należała bieżąca kontrola budów pod kątem realizacji sporządzanych zaleceń, przekazywanie mieszkania osobie kupującej. Duża część czasu pracy zajmowały czynności biurowe – skanowanie i wprowadzanie dokumentów do systemu, wysyłanie korespondencji i powiadomień do wykonawców, sporządzanie umów dla wykonawców.

Zakres obowiązków i ilość pracy powodowała po stronie powoda konieczność jej wykonywania poza normatywnym czasem pracy. Za dodatkową pracę powód nie otrzymywał w zamian dni wolnych ani żadnego wynagrodzenia.

M. S. zgłaszał przełożonym - M. K. i dyrektorowi W. S., że pracuje w nadgodzinach, przedstawiał zestawienia.

Powód przebywał na urlopie od 23 grudnia 2011 r. do 1 stycznia 2012 r., w tym czasie prowadził korespondencję mailową dot. spraw służbowych.

W okresie od marca 2009 r. do lutego 2012 r. powód pracował ponad normatywny wymiar czasu:

III 2009	rozkład czasu pracy	czas pracy	dod. 50%	IV 2009	rozkład czasu pracy	czas pracy	dod. 50%	VI 2009	rozkład czasu pracy	czas pracy	dod. 50%	IX 2009	rozkład czasu pracy	czas pracy	dod. 50%
1N	0,00	0,00	0,00	1	0,00	0,00	0,00	1	0,00	0,00	0,00	1	0,00	0,00	0,00
2	0,00	0,00	0,00	2	0,00	0,00	0,00	2	0,00	0,00	0,00	2	0,00	0,00	0,00
3	0,00	0,00	0,00	3	7.24-168,60	0,60	0,60	3	0,00	0,00	0,00	3	0,00	0,00	0,00
4	0,00	0,00	0,00	4S	0,00	0,00	0,00	4	0,00	0,00	0,00	4	0,00	0,00	0,00
5	0,00	0,00	0,00	5N	0,00	0,00	0,00	5	0,00	0,00	0,00	5S	0,00	0,00	0,00
6	0,00	0,00	0,00	6	0,00	0,00	0,00	6S	0,00	0,00	0,00	6N	0,00	0,00	0,00
7S	0,00	0,00	0,00	7	0,00	0,00	0,00	7N	0,00	0,00	0,00	7	0,00	0,00	0,00
8N	0,00	0,00	0,00	8	0,00	0,00	0,00	8	0,00	0,00	0,00	8	0,00	0,00	0,00
9	0,00	0,00	0,00	9	0,00	0,00	0,00	9	0,00	0,00	0,00	9	0,00	0,00	0,00
10	0,00	0,00	0,00	10	0,00	0,00	0,00	10	0,00	0,00	0,00	10	0,00	0,00	0,00
11	0,00	0,00	0,00	11S	0,00	0,00	0,00	11	0,00	0,00	0,00	11	0,00	0,00	0,00
12	0,00	0,00	0,00	12N	0,00	0,00	0,00	12	0,00	0,00	0,00	12S	0,00	0,00	0,00
13	0,00	0,00	0,00	13	0,00	0,00	0,00	13S	0,00	0,00	0,00	13N	0,00	0,00	0,00
14S	0,00	0,00	0,00	14	0,00	0,00	0,00	14N	0,00	0,00	0,00	14	0,00	0,00	0,00

XI	rozkład	czas	dod.	I	czas	dod.	dod.	pora	II	czas	dod.	dod.	III	czas	dod.	dod.	pora
2009	czas	pracy	50%	2010	pracy	50%	100%	nocna	2010	pracy	50%	100%	2010	pracy	50%	100%	nocna
1Ś	0,00	0,00	0,00	1Ś	0,00	0,00	0,00	0,00	1	10,25	2,25	0,00	1	10,45	2,45	0,00	0,00
2	0,00	0,00	0,00	2S	0,00	0,00	0,00	0,00	2	12,33	4,33	0,00	2	12,85	4,35	0,50	0,50
3	0,00	0,00	0,00	3N	1,00	0,00	1,00	0,00	3	11,50	3,50	0,00	3	10,60	2,60	0,00	0,00
4	0,00	0,00	0,00	4	11,33	3,33	0,00	0,00	4	11,00	3,00	0,00	4	9,50	1,50	0,00	0,00
5	0,00	0,00	0,00	5	18,00	6,00	4,00	4,00	5	9,00	1,00	0,00	5	8,75	0,75	0,00	0,00
6	0,00	0,00	0,00	6	11,00	3,00	0,00	0,00	6S	0,00	0,00	0,00	6S	0,00	0,00	0,00	0,00
7S	0,00	0,00	0,00	7	10,00	2,00	0,00	0,00	7N	0,00	0,00	0,00	7N	2,00	0,00	2,00	0,00
8N	0,00	0,00	0,00	8	9,50	1,50	0,00	0,00	8	12,00	4,00	0,00	8	10,75	2,75	0,00	0,00
9	0,00	0,00	0,00	9S	0,00	0,00	0,00	0,00	9	11,50	3,50	0,00	9	11,83	3,83	0,00	0,00
10	0,00	0,00	0,00	10N	1,00	0,00	1,00	0,00	10	13,50	5,50	0,00	10	10,16	2,16	0,00	0,00
11Ś	0,00	0,00	0,00	11	12,16	4,16	0,00	0,00	11	10,50	2,50	0,00	11	10,00	2,00	0,00	0,00
12	8,00	1,30	1,30	12	12,30	4,30	0,00	0,00	12	10,50	2,50	0,00	12	10,00	2,00	0,00	0,00
13	8,00	1,30	1,30	13	12,75	4,75	0,00	0,00	13S	0,00	0,00	0,00	13S	0,00	0,00	0,00	0,00
14S	0,00	0,00	0,00	14	9,50	1,50	0,00	0,00	14N	0,00	0,00	0,00	14N	0,00	0,00	0,00	0,00
15N	8,00	1,25	1,25	15	11,16	3,16	0,00	0,00	15	9,50	1,50	0,00	15	10,36	2,36	0,00	0,00
16	0,00	0,00	0,00	16S	0,00	0,00	0,00	0,00	16	11,00	3,00	0,00	16	9,00	1,00	0,00	0,00
17	0,00	0,00	0,00	17N	0,00	0,00	0,00	0,00	17	9,50	1,50	0,00	17	12,80	4,80	0,00	0,00

18	0,00	0,00	0,00	18	10,00	2,00	0,00	0,00	18	CH	0,00	0,00	18	11,50	3,50	0,00	0,00
19	0,00	0,00	0,00	19	10,00	2,00	0,00	0,00	19	CH	0,00	0,00	19	10,70	2,70	0,00	0,00
20	0,00	0,00	0,00	20	11,00	3,00	0,00	0,00	20S	CH	0,00	0,00	20S	0,00	0,00	0,00	0,00
21S	0,00	0,00	0,00	21	10,50	2,50	0,00	0,00	21N	CH	0,00	0,00	21N	0,40	0,00	0,40	0,00
22N	praca	0,00	0,00	22	11,71	3,71	0,00	0,00	22	CH	0,00	0,00	22	11,50	3,50	0,00	0,00
23	0,00	0,00	0,00	23S	0,00	0,00	0,00	0,00	23	9,50	1,50	0,00	23	10,50	2,00	0,50	0,50
24	8,00	18,16	0,16	24N	0,00	0,00	0,00	0,00	24	9,75	1,75	0,00	24	10,30	2,30	0,00	0,00
25	0,00	0,00	0,00	25	9,50	1,50	0,00	0,00	25	10,16	2,16	0,00	25	11,00	3,00	0,00	0,00
26	0,00	0,00	0,00	26	13,75	4,82	0,93	0,93	26	10,50	2,50	0,00	26	8,00	0,00	0,00	0,00
27	0,00	0,00	0,00	27	9,50	1,50	0,00	0,00	27S	0,00	0,00	0,00	27S	0,00	0,00	0,00	0,00
28S	0,00	0,00	0,00	28	10,00	2,00	0,00	0,00	28N	0,50	0,00	0,50	28N	0,00	0,00	0,00	0,00
29N	0,00	0,00	0,00	29	11,10	2,50	0,60	0,60	razem	182,495,990,50			29	10,50	2,50	0,00	0,00
30	0,00	0,00	0,00	30S	0,00	0,00	0,00	0,00					30	10,00	2,00	0,00	0,00
razem	0,00	0,00	4,01	31N	0,00	0,00	0,00	0,00					31	9,50	1,50	0,00	0,00
				razem	226,769,237,53			5,53					razem	242,955,553,40			1,00

IV	czas	dob.	dob.	pora	V	czas	dob.	dob.	pora	VI	czas	dob.	dob.	pora	VII	czas	dob.	dob.	pora
2010	pracy	50%	100%	nocna	100%	pracy	50%	100%	nocna	100%	pracy	50%	100%	nocna	100%	pracy	50%	100%	nocna
1	10,20	2,20	0,00	0,00	1S	0,00	0,00	0,00	0,00	1	9,50	1,50	0,00	0,00	1	10,00	2,00	0,00	0,00
2	8,00	0,00	0,00	0,00	2N	0,00	0,00	0,00	0,00	2	10,00	2,00	0,00	0,00	2	9,50	1,50	0,00	0,00

3S	0,00	0,00	0,00	0,00	3S	0,40	0,00	0,40	0,00	3S	0,50	0,00	0,50	0,50	3S	0,00	0,00	0,00	0,00
4N	0,00	0,00	0,00	0,00	4	11,00	3,00	0,00	0,00	4	10,50	2,50	0,00	0,00	4N	0,00	0,00	0,00	0,00
5S	2,50	0,00	2,50	0,00	5	10,50	2,50	0,00	0,00	5S	0,00	0,00	0,00	0,00	5	10,50	2,50	0,00	0,00
6	9,60	1,00	0,60	0,60	6	12,60	4,00	0,60	0,60	6N	0,- só	0,00	0,00	0,00	6	9,60	1,60	0,00	0,00
7	9,40	1,40	0,00	0,00	7	10,00	2,00	0,00	0,00	7	10,00	2,00	0,00	0,00	7	10,50	2,50	0,00	0,00
8	9,50	1,50	0,00	0,00	8S	0,00	0,00	0,00	0,00	8	12,50	4,50	0,00	0,00	8	11,50	3,50	0,00	0,00
9	10,10	2,10	0,00	0,00	9N	0,00	0,00	0,00	0,00	9	10,50	2,50	0,00	0,00	9	9,50	1,50	0,00	0,00
10S	0,00	0,00	0,00	0,00	10	10,00	2,00	0,00	0,00	10	9,50	1,50	0,00	0,00	10S	0,00	0,00	0,00	0,00
11N	0,00	0,00	0,00	0,00	11	10,50	2,50	0,00	0,00	11	8,00	0,00	0,00	0,00	11N	0,00	0,00	0,00	0,00
12	10,50	2,50	0,00	0,00	12	9,25	1,25	0,00	0,00	12S	0,00	0,00	0,00	0,00	12	9,00	1,00	0,00	0,00
13	13,00	2,00	3,00	3,00	13	8,20	0,20	0,00	0,00	13N	0,00	0,00	0,00	0,00	13	9,50	1,50	0,00	0,00
14	12,00	3,60	0,40	0,40	14	8,00	0,00	0,00	0,00	14	10,00	2,00	0,00	0,00	14	10,20	2,00	0,20	0,20
15	13,60	5,60	0,00	0,00	15S	0,00	0,00	0,00	0,00	15	10,00	2,00	0,00	0,00	15	9,00	1,00	0,00	0,00
16	9,50	1,50	0,00	0,00	16N	0,00	0,00	0,00	0,00	16	10,50	2,50	0,00	0,00	16	10,90	2,50	0,40	0,40
17S	0,00	0,00	0,00	0,00	17	10,50	2,50	0,00	0,00	17	9,50	1,50	0,00	0,00	17S	0,00	0,00	0,00	0,00
18N	0,00	0,00	0,00	0,00	18	10,00	2,00	0,00	0,00	18	11,00	3,00	0,00	0,00	18N	0,00	0,00	0,00	0,00
19	14,20	6,00	0,20	0,20	19	10,06	1,25	0,81	0,81	19S	0,00	0,00	0,00	0,00	19	UW	0,00	0,00	0,00
20	10,00	2,00	0,00	0,00	20	10,00	2,00	0,00	0,00	20N	0,00	0,00	0,00	0,00	20	UW	0,00	0,00	0,00
21	9,00	1,00	0,00	0,00	21	12,75	4,75	0,00	0,00	21	8,00	0,00	0,00	0,00	21	UW	0,00	0,00	0,00

22	10,00	2,00	0,00	0,00	22S	0,70	0,00	0,70	0,00	22	9,50	1,50	0,00	0,00	22	UW	0,00	0,00	0,00
23	9,50	1,50	0,00	0,00	23N	0,00	0,00	0,00	0,00	23	15,50	6,00	1,50	1,50	23	UW	0,00	0,00	0,00
24S	0,00	0,00	0,00	0,00	24	11,00	2,50	0,50	0,50	24	10,10	2,00	0,10	0,10	24S	0,00	0,00	0,00	0,00
25N	0,00	0,00	0,00	0,00	25	0,00	0,00	0,00	0,00	25	8,00	0,00	0,00	0,00	25N	0,00	0,00	0,00	0,00
26	9,50	1,50	0,00	0,00	26	15,30	2,80	4,50	4,50	26S	0,00	0,00	0,00	0,00	26	UW	0,00	0,00	0,00
27	11,75	3,50	0,25	0,25	27	8,00	0,00	0,00	0,00	27N	0,00	0,00	0,00	0,00	27	UW	0,00	0,00	0,00
28	13,16	5,16	0,00	0,00	28	9,85	1,85	0,00	0,00	28	13,30	5,30	0,00	0,00	28	UW	0,00	0,00	0,00
29	10,00	2,00	0,00	0,00	29S	0,00	0,00	0,00	0,00	29	12,70	4,00	0,70	0,70	29	UW	0,00	0,00	0,00
30	8,00	0,00	0,00	0,00	30N	0,00	0,00	0,00	0,00	30	16,00	6,00	2,00	2,00	30	UW	0,00	0,00	0,00
razem	223,018,06,95	4,45	31		10,00	2,00	0,00	0,00	razem	225,152,304,80	4,80	31S	0,00	0,00	0,00	0,00			
					razem	198,639,107,51	6,41								razem	119,723,100,60	0,60		

VIII	czas	dod.	dod.	pora	IX	czas	dod.	dod.	pora	X	czas	dod.	dod.	pora	XI	czas	dod.	dod.	pora
2010	pracy	0%	100%	nocna	2010	pracy	0%	100%	nocna	2010	pracy	0%	100%	nocna	2010	pracy	0%	100%	nocna
1N	0,00	0,00	0,00	0,00	1	12,00	2,00	2,00	2,00	1	10,00	2,00	0,00	0,00	1S	0,00	0,00	0,00	0,00
2	10,00	2,00	0,00	0,00	2	11,75	3,75	0,00	0,00	2S	0,00	0,00	0,00	0,00	2	11,00	2,00	1,00	1,00
3	10,00	2,00	0,00	0,00	3	10,00	2,00	0,00	0,00	3N	1,20	0,00	1,20	1,00	3	10,00	2,00	0,00	0,00
4	9,66	1,66	0,00	0,00	4S	0,00	0,00	0,00	0,00	4	11,50	3,50	0,00	0,00	4	11,50	3,50	0,00	0,00
5	9,50	1,50	0,00	0,00	5N	0,20	0,00	0,20	0,00	5	12,50	4,50	0,00	0,00	5	11,00	3,00	0,00	0,00
6	10,00	2,00	0,00	0,00	6	10,00	2,00	0,00	0,00	6	9,50	1,50	0,00	0,00	6S	0,00	0,00	0,00	0,00

7S	0,00	0,00	0,00	0,00	7	13,30	5,30	0,00	0,00	7	12,00	4,00	0,00	0,00	7N	3,00	0,00	3,00	3,00
8N	0,00	0,00	0,00	0,00	8	9,00	1,00	0,00	0,00	8	12,00	4,00	0,00	0,00	8	10,50	2,50	0,00	0,00
9	9,50	1,50	0,00	0,00	9	11,00	3,00	0,00	0,00	9S	0,00	0,00	0,00	0,00	9	9,00	1,00	0,00	0,00
10	11,00	3,00	0,00	0,00	10	10,00	2,00	0,00	0,00	10N	0,00	0,00	0,00	0,00	10	9,50	1,50	0,00	0,00
11	11,00	3,00	0,00	0,00	11S	0,00	0,00	0,00	0,00	11	12,00	4,00	0,00	0,00	11S	2,00	0,00	2,00	0,00
12	9,50	1,50	0,00	0,00	12N	0,00	0,00	0,00	0,00	12	12,50	3,84	0,66	0,66	12	UW	0,00	0,00	0,00
13	9,00	1,00	0,00	0,00	13	12,15	4,15	0,00	0,00	13	10,25	2,25	0,00	0,00	13S	0,50	0,00	0,50	0,50
14S	0,00	0,00	0,00	0,00	14	10,00	2,00	0,00	0,00	14	16,70	4,50	4,20	4,20	14N	0,00	0,00	0,00	0,00
15N	0,00	0,00	0,00	0,00	15	10,25	2,25	0,00	0,00	15	10,00	2,00	0,00	0,00	15	9,00	1,00	0,00	0,00
16	10,25	2,25	0,00	0,00	16	10,00	2,00	0,00	0,00	16S	0,00	0,00	0,00	0,00	16	16,00	6,00	2,00	2,00
17	10,00	2,00	0,00	0,00	17	10,50	2,50	0,00	0,00	17N	2,00	0,00	2,00	0,00	17	15,50	6,00	1,50	1,50
18	12,50	4,50	0,00	0,00	18S	0,20	0,00	0,20	0,00	18	9,60	1,60	0,00	0,00	18	11,00	3,00	0,00	0,00
19	10,30	2,30	0,00	0,00	19N	0,20	0,00	0,20	0,00	19	11,30	2,00	1,30	1,30	19	10,50	2,50	0,00	0,00
20	9,50	1,50	0,00	0,00	20	9,00	1,00	0,00	0,00	20	10,00	2,00	0,00	0,00	20S	0,00	0,00	0,00	0,00
21S	0,00	0,00	0,00	0,00	21	9,00	1,00	0,00	0,00	21	10,00	2,00	0,00	0,00	21N	0,00	0,00	0,00	0,00
22N	0,00	0,00	0,00	0,00	22	10,20	2,20	0,00	0,00	22	11,00	3,00	0,00	0,00	22	11,00	3,00	0,00	0,00
23	9,50	1,50	0,00	0,00	23	10,21	1,83	0,38	0,38	23S	0,50	0,00	0,50	0,50	23	14,00	6,00	0,00	0,00
24	11,50	3,50	0,00	0,00	24	9,50	1,50	0,00	0,00	24N	0,50	0,00	0,50	0,50	24	9,50	1,50	0,00	0,00
25	9,50	1,50	0,00	0,00	25S	0,00	0,00	0,00	0,00	25	11,00	3,00	0,00	0,00	25	15,50	5,62	1,88	1,88
26	11,60	3,60	0,00	0,00	26N	4,50	0,00	4,50	1,00	26	9,50	1,50	0,00	0,00	26	13,20	4,52	0,68	0,68

27	9,50	1,50	0,00	0,00	27	13,80	2,80	3,00	3,00	27	12,00	3,00	1,00	1,00	27S	0,00	0,00	0,00	0,00
28S	0,00	0,00	0,00	0,00	28	10,90	2,50	0,40	0,40	28	13,25	5,25	0,00	0,00	28N	2,00	0,00	2,00	0,75
29N	0,00	0,00	0,00	0,00	29	10,40	2,20	0,20	0,20	29	10,00	2,00	0,00	0,00	29	11,00	3,00	0,00	0,00
30	15,70	6,00	1,70	1,70	30	14,70	5,70	1,00	1,00	30S	0,20	0,00	0,20	0,00	30	15,00	4,67	2,33	2,33
31	10,70	2,70	0,00	0,00	razem	242,75	68,2,08	7,98	7,98	31N	0,00	0,00	0,00	0,00	razem	231,26	2,316	1,89	3,64
razem	229,72	72,01	1,70	1,70						razem	241,06	61,44	1,56	1,16					

XII	czas dod. dod. pora I				czas dod. dod. pora II				czas dod. dod. pora III				czas dod. dod. pora						
2010	pracy		50%		100%		nocna		2011		pracy		50%		100%		nocna		
1	14,50	6,00	0,50	0,50	1S	0,00	0,00	0,00	0,00	1	10,00	2,00	0,00	0,00	1	11,00	3,00	0,00	0,00
2	9,00	1,00	0,00	0,00	2N	0,00	0,00	0,00	0,00	2	9,75	1,75	0,00	0,00	2	10,00	2,00	0,00	0,00
3	10,00	2,00	0,00	0,00	3	0,00	UW	0,00	0,00	3	10,21	2,21	0,00	0,00	3	10,00	2,00	0,00	0,00
4S	1,36	0,00	1,36	0,00	4	0,00	UW	0,00	0,00	4	10,30	2,30	0,00	0,00	4	11,33	3,33	0,00	0,00
5N	0,00	0,00	0,00	0,00	5	0,00	UW	0,00	0,00	5S	0,00	0,00	0,00	0,00	5S	0,30	0,00	0,30	0,00
6	12,00	4,00	0,00	0,00	6S	0,00	0,00	0,00	0,00	6N	0,30	0,00	0,30	0,30	6N	0,00	0,00	0,00	0,00
7	10,00	2,00	0,00	0,00	7	0,00	UW	0,00	0,00	7	11,10	2,70	0,40	0,40	7	9,25	1,25	0,00	0,00
8	12,00	4,00	0,00	0,00	8S	0,00	0,00	0,00	0,00	8	11,00	3,00	0,00	0,00	8	15,36	5,46	1,90	1,90
9	10,50	2,00	0,50	0,50	9N	0,00	0,00	0,00	0,00	9	10,00	2,00	0,00	0,00	9	10,00	2,00	0,00	0,00
10	9,00	1,00	0,00	0,00	10	10,00	2,00	0,00	0,00	10	9,00	1,00	0,00	0,00	10	13,90	5,90	0,00	0,00
11S	0,00	0,00	0,00	0,00	11	11,00	3,00	0,00	0,00	11	9,50	1,50	0,00	0,00	11	10,50	2,50	0,00	0,00

12N	0,20	0,00	0,20	0,00	12	10,00	2,00	0,00	0,00	12S	0,00	0,00	0,00	0,00	12S	0,00	0,00	0,00	0,00
13	10,00	2,00	0,00	0,00	13	11,75	3,75	0,00	0,00	13N	0,00	0,00	0,00	0,00	13N	0,00	0,00	0,00	0,00
14	10,00	2,00	0,00	0,00	14	9,66	1,66	0,00	0,00	14	UW	0,00	0,00	0,00	14	9,00	1,00	0,00	0,00
15	14,00	3,17	2,83	2,83	15S	0,00	0,00	0,00	0,00	15	UW	0,00	0,00	0,00	15	10,00	2,00	0,00	0,00
16	9,70	1,50	0,20	0,20	16N	0,20	0,00	0,20	0,20	16	UW	0,00	0,00	0,00	16	10,35	2,35	0,00	0,00
17	10,00	2,00	0,00	0,00	17	13,40	4,00	1,40	1,40	17	UW	0,00	0,00	0,00	17	9,00	1,00	0,00	0,00
18S	0,00	0,00	0,00	0,00	18	10,00	1,50	0,50	0,50	18	UW	0,00	0,00	0,00	18	10,20	2,00	0,20	0,20
19N	0,00	0,00	0,00	0,00	19	12,33	4,33	0,00	0,00	19S	0,00	0,00	0,00	0,00	19S	0,30	0,00	0,30	0,30
20	UW	0,00	0,00	0,00	20	11,16	3,16	0,00	0,00	20N	0,00	0,00	0,00	0,00	20N	0,20	0,00	0,20	0,20
21	UW	0,00	0,00	0,00	21	9,50	1,50	0,00	0,00	21	UW	0,00	0,00	0,00	21	10,00	1,50	0,50	0,50
22	UW	0,00	0,00	0,00	22S	0,00	0,00	0,00	0,00	22	UW	0,00	0,00	0,00	22	14,00	6,00	0,00	0,00
23	UW	0,00	0,00	0,00	23N	6,00	0,00	6,00	0,40	23	UW	0,00	0,00	0,00	23	11,55	3,55	0,00	0,00
24	UW	0,00	0,00	0,00	24	11,50	3,50	0,00	0,00	24	UW	0,00	0,00	0,00	24	14,25	6,00	0,25	0,25
25S	0,00	0,00	0,00	0,00	25	10,80	2,80	0,00	0,00	25	UW	0,00	0,00	0,00	25	10,20	2,20	0,00	0,00
26S	0,00	0,00	0,00	0,00	26	10,75	2,00	0,75	0,75	26S	0,00	0,00	0,00	0,00	26S	0,00	0,00	0,00	0,00
27	UW	0,00	0,00	0,00	27	10,66	2,66	0,00	0,00	27N	0,00	0,00	0,00	0,00	27N	0,00	0,00	0,00	0,00
28	UW	0,00	0,00	0,00	28	9,50	1,50	0,00	0,00	28	UW	0,00	0,00	0,00	28	10,30	2,30	0,00	0,00
29	UW	0,00	0,00	0,00	29S	0,50	0,00	0,50	0,00	razem	91,16	18,46	0,70	0,70	29	9,50	1,50	0,00	0,00
30	UW	0,00	0,00	0,00	30N	0,00	0,00	0,00	0,00					30	12,83	4,83	0,00	0,00	

31	UW	0,00	0,00	0,00	31	10,80	2,50	0,30	0,30						31	9,50	1,50	0,00	0,00
razem		42,25	6,65	5,59	4,03	razem	179,54	1,86	6,65	3,55					razem	252,85	1,73	6,65	3,35

IV 2011	<i>czas</i>	<i>dod.</i>	<i>dod.</i>	V	<i>czas</i>	<i>dod.</i>	<i>dod.</i>	<i>pora</i>	VI	<i>czas</i>	<i>dod.</i>	<i>dod.</i>	<i>pora</i>	VII	<i>czas</i>	<i>dod.</i>	<i>dod.</i>	<i>pora</i>
	<i>prac</i>	<i>50%</i>	<i>100%</i>	2011	<i>prac</i>	<i>50%</i>	<i>100%</i>	<i>nochn</i>	2011	<i>prac</i>	<i>50%</i>	<i>100%</i>	<i>nochn</i>	2011	<i>prac</i>	<i>50%</i>	<i>100%</i>	<i>nochn</i>
1	10,50	2,50	0,00	1N	0,50	0,00	0,50	0,50	1	10,50	2,50	0,00	0,00	1	10,60	2,60	0,00	0,00
2S	0,00	0,00	0,00	2	8,00	0,00	0,00	0,00	2	10,00	2,00	0,00	0,00	2S	0,00	0,00	0,00	0,00
3N	0,30	0,00	0,30	3S	0,00	0,00	0,00	0,00	3	10,60	2,60	0,00	0,00	3N	2,00	0,00	2,00	1,00
4	13,50	5,00	0,50	4	12,00	4,00	0,00	0,00	4S	0,00	0,00	0,00	0,00	4	9,00	1,00	0,00	0,00
5	10,20	2,00	0,20	5	9,00	1,00	0,00	0,00	5N	0,00	0,00	0,00	„ 0,00	5	11,00	3,00	0,00	0,00
6	10,50	2,50	0,00	6	14,00	6,00	0,00	0,00	6	11,50	3,50	0,00	0,00	6	14,00	3,47	2,53	2,53
7	9,00	1,00	0,00	7S	0,00	0,00	0,00	0,00	7	10,20	2,00	0,20	0,20	7	10,00	2,00	0,00	0,00
8	9,50	1,50	0,00	8N	0,00	0,00	0,00	0,00	8	9,50	1,50	0,00	0,00	8	9,50	1,50	0,00	0,00
9S	0,00	0,00	0,00	9	8,50	0,50	0,00	0,00	9	10,00	2,00	0,00	0,00	9S	0,00	0,00	0,00	0,00
10N	0,00	0,00	0,00	10	10,00	2,00	0,00	0,00	10	10,00	2,00	0,00	0,00	10N	0,00	0,00	0,00	0,00
11	9,50	1,50	0,00	11	8,50	0,50	0,00	0,00	11 s	0,00	0,00	0,00	0,00	11	13,00	4,35	0,65	0,65
12	10,70	2,50	0,20	12	9,50	1,50	0,00	0,00	12N	0,40	0,00	0,40	0,00	12	10,20	2,20	0,00	0,00
13	9,50	1,50	0,00	13	10,00	2,00	0,00	0,00	13	10,50	2,50	0,00	0,00	13	UW	0,00	0,00	0,00
14	10,00	2,00	0,00	14S	0,00	0,00	0,00	0,00	14	11,00	3,00	0,00	0,00	14	UW	0,00	0,00	0,00
15	CH	0,00	0,00	15N	0,00	0,00	0,00	0,00	15	10,00	2,00	0,00	0,00	15	UW	0,00	0,00	0,00

16S	0,50	0,00	0,50	16	12,00	3,00	1,00	1,00	16	10,20	2,20	0,00	0,00	16S	0,00	0,00	0,00	0,00
17N	8,00	0,00	8,00	17	9,50	1,50	0,00	0,00	17	10,50	2,50	0,00	0,00	17N	0,00	0,00	0,00	0,00
18	11,25	2,00	1,25	18	10,00	2,00	0,00	0,00	18S	0,00	0,00	0,00	0,00	18	UW	0,00	0,00	0,00
19	11,25	2,50	0,75	19	10,00	2,00	0,00	0,00	19N	0,00	0,00	0,00	0,00	19	UW	0,00	0,00	0,00
20	9,50	1,50	0,00	20	10,00	2,00	0,00	0,00	20	10,50	2,00	0,50	0,50	20	UW	0,00	0,00	0,00
21	11,50	3,00	0,50	21S	0,00	0,00	0,00	0,00	21	10,50	2,50	0,00	0,00	21	UW	0,00	0,00	0,00
22	10,00	2,00	0,00	22N	0,00	0,00	0,00	0,00	22	10,00	2,00	0,00	0,00	22	UW	0,00	0,00	0,00
23S	2,00	0,00	2,00	23	9,50	1,50	0,00	0,00	23Ś	7,00	0,00	7,00	2,00	23S	0,00	0,00	0,00	0,00
24N	0,00	0,00	0,00	24	10,00	2,00	0,00	0,00	24	9,50	1,50	0,00	0,00	24 N	0,00	0,00	0,00	0,00
25Ś	0,30	0,00	0,30	25	11,75	3,75	0,00	0,00	25S	2,00	0,00	2,00	0,00	25	UW	0,00	0,00	0,00
26	UW	0,00	0,00	26	9,50	1,50	0,00	0,00	26N	0,40	0,00	0,40	0,00	26	UW	0,00	0,00	0,00
27	UW	0,00	0,00	27	10,00	2,00	0,00	0,00	27	10,00	2,00	0,00	0,00	27	UW	0,00	0,00	0,00
28	UW	0,00	0,00	28S	0,30	0,00	0,30	0,00	28	9,50	1,50	0,00	0,00	28	UW	0,00	0,00	0,00
29	UW	0,00	0,00	29N	0,00	0,00	0,00	0,00	29	12,00	4,00	0,00	0,00	29	UW	0,00	0,00	0,00
30 S	0,00	0,00	0,00	30	12,25	4,25	0,00	0,00	30	10,50	2,50	0,00	0,00	30S	0,00	0,00	0,00	0,00
razem	167,593,00	44,5031		31	9,50	1,50	0,00	0,00	razem	226,848,30	10,50 2,70			31N	0,00	0,00	0,00	0,00
				razem	214,344,50	1,80 1,50								razem	89,3020,125,18	4,18		

VIII	czas dod.	30d.	dod. pora	IX	czas dod.	dod. pora	X	czas dod.	dod. pora	XI	czas dod.	dod. pora	XI	czas dod.	dod. pora	XI	czas dod.	dod. pora	XI
2011	prac%	100%	nocna	2011	prac%	100%	nocna	2011	prac%	100%	nocna	2011	prac%	100%	nocna	2011	prac%	100%	nocna

1	10,00	2,00	0,00	0,00	1	18,35	6,00	4,35	4,35	1S	0,00	0,00	0,00	0,00	1S	1,70	0,00	1,70	0,00
2	17,00	6,00	3,00	3,00	2	16,00	5,50	2,50	2,50	2N	0,40	0,00	0,40	0,00	2	10,20	2,00	0,20	0,20
3	16,00	6,00	2,00	2,00	3S	0,00	0,00	0,00	0,00	3	10,00	2,00	0,00	0,00	3	10,00	2,00	0,00	0,00
4	9,90	1,50	0,40	0,40	4N	0,20	0,00	0,20	0,20	4	9,50	1,50	0,00	0,00	4	10,00	2,00	0,00	0,00
5	10,00	2,00	0,00	0,00	5	15,40	6,00	1,40	1,40	5	10,00	2,00	0,00	0,00	5S	0,00	0,00	0,00	0,00
6S	0,80	0,00	0,80	0,00	6	12,50	4,50	0,00	0,00	6	9,50	1,50	0,00	0,00	6N	2,20	0,00	2,20	0,50
7N	3,00	0,00	3,00	3,00	7	10,00	2,00	0,00	0,00	7	9,00	1,00	0,00	0,00	7	9,50	1,50	0,00	0,00
8	10,00	2,00	0,00	0,00	8	12,30	4,30	0,00	0,00	8S	0,00	0,00	0,00	0,00	8	12,20	4,20	0,00	0,00
9	10,00	2,00	0,00	0,00	9	10,50	2,50	0,00	0,00	9N	0,00	0,00	0,00	0,00	9	10,00	2,00	0,00	0,00
10	10,25	2,25	0,00	0,00	10S	1,00	0,00	-X 1,00	1,00	10	10,80	2,00	0,80	0,80	10	11,00	2,50	0,50	0,50
11	9,25	1,25	0,00	0,00	11N	1,00	0,00	* 1,00	1,00	11	9,66	1,66	0,00	0,00	11S	2,00	0,00	2,00	0,00
12	10,00	2,00	0,00	0,00	12	16,00	6,00	2,00	2,00	12	12,00	4,00	0,00	0,00	12S	0,00	0,00	0,00	0,00
13S	0,00	0,00	0,00	0,00	13	10,00	2,00	0,00	0,00	13	10,00	2,00	0,00	0,00	13N	0,45	0,00	0,45	0,45
14N	0,00	0,00	0,00	0,00	14	9,00	0,50	0,50	0,50	14	UW	0,00	0,00	0,00	14	9,60	1,60	0,00	0,00
15S	1,40	0,00	1,40	1,40	15	11,50	3,50	0,00	0,00	15S	0,00	0,00	0,00	0,00	15	10,00	2,00	0,00	0,00
16	12,25	4,25	0,00	0,00	16	10,00	2,00	0,00	0,00	16N	0,00	0,00	0,00	0,00	16	11,50	3,50	0,00	0,00
17	10,00	2,00	0,00	0,00	17S	0,25	0,00	0,25	0,00	17	9,00	1,00	0,00	0,00	17	CH	0,00	0,00	0,00
18	9,50	1,50	0,00	0,00	18N	1,00	0,00	1,00	0,00	18	10,00	2,00	0,00	0,00	18	CH	0,00	0,00	0,00

19	12,00	3,00	1,00	1,00	19	9,00	1,00	0,00	0,00	19	9,50	1,50	0,00	0,00	19S	0,00	0,00	0,00	0,00
20S	0,00	0,00	0,00	0,00	20	11,75	3,75	0,00	0,00	20	9,00	1,00	0,00	0,00	20N	0,00	0,00	0,00	0,00
21N	1,00	0,00	1,00	1,00	21	9,00	1,00	0,00	0,00	21	10,00	2,00	0,00	0,00	21	15,50	6,00	1,50	1,50
22	11,50	3,50	0,00	0,00	22	11,00	1,32	1,68	1,68	22S	0,00	0,00	0,00	0,00	22	10,00	2,00	0,00	0,00
23	10,60	2,60	0,00	0,00	23	9,50	1,50	0,00	0,00	23N	0,30	0,00	0,30	0,00	23	13,75	5,75	0,00	0,00
24	10,00	2,00	0,00	0,00	24S	0,00	0,00	0,00	0,00	24	9,50	1,50	0,00	0,00	24	10,00	2,00	0,00	0,00
25	11,80	3,80	0,00	0,00	25N	0,20	0,00	0,20	0,00	25	10,00	2,00	0,00	0,00	25	12,00	4,00	0,00	0,00
26	10,00	2,00	0,00	0,00	26	15,00	6,00	1,00	1,00	26	11,00	3,00	0,00	0,00	26S	0,00	0,00	0,00	0,00
27S	0,00	0,00	0,00	0,00	27	11,50	1,75	1,75	1,75	27	10,00	2,00	0,00	0,00	27N	0,00	0,00	0,00	0,00
28N	0,70	0,00	0,70	0,70	28	10,00	2,00	0,00	0,00	28	10,00	2,00	0,00	0,00	28	12,00	4,00	0,00	0,00
29	16,00	5,20	2,80	2,80	29	10,50	2,50	0,00	0,00	29S	0,00	0,00	0,00	0,00	29	10,00	2,00	0,00	0,00
30	12,50	2,00	2,50	2,50	30	11,66	3,66	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00	30	9,20	1,00	0,20	0,20
31	13,00	3,70	1,30	1,30	razem	264,16	9,288,83	7,38	3,81	31	9,50	1,00	0,50	0,50	razem	202,80	0,03,75	3,35	
razem	258,46	519,90	19,10							razem	198,66	66,66	2,00	1,30					

XII	czas	dod.	dod.	pora	I	czas	dod.	dod.	pora	II	czas	dod.	dod.	pora
2011	pracy	50%	100%	nocna	2012	pracy	50%	100%	nocna	2012	pracy	50%	100%	nocna
1	9,40	1,40	0,00	0,00	1S	0,90	0,00	0,90	0,90	1	11,50	1,75	1,75	1,75
2	10,00	2,00	0,00	0,00	2	17,50	6,00	3,50	3,50	2	10,50	2,50	0,00	0,00
3S	0,00	0,00	0,00	0,00	3	9,60	1,60	0,00	0,00	3	10,00	2,00	0,00	0,00

4N	2,90	0,00	2,90	0,81	4	9,50	1,50	0,00	0,00	4S	0,00	0,00	0,00	0,00
5	13,66	5,66	0,00	0,00	5	10,00	2,00	0,00	0,00	5N	0,00	0,00	0,00	0,00
6	10,00	2,00	0,00	0,00	6S	1,50	0,00	1,50	0,00	6	8,50	0,50	0,00	0,00
7	9,90	1,50	0,40	0,40	7S	1,00	0,00	1,00	0,00	7	9,00	1,00	0,00	0,00
8	10,00	2,00	0,00	0,00	8N	0,00	0,00	0,00	0,00	8	9,00	1,00	0,00	0,00
9	9,00	1,00	0,00	0,00	9	12,00	4,00	0,00	0,00	9	11,00	3,00	0,00	0,00
10S	0,00	0,00	0,00	0,00	10	13,50	5,50	0,00	0,00	10	11,50	3,50	0,00	0,00
11N	0,00	0,00	0,00	0,00	11	9,16	1,16	0,00	0,00	11S	0,00	0,00	0,00	0,00
12	9,50	1,50	0,00	0,00	12	11,50	3,50	0,00	0,00	12N	0,40	0,00	0,40	0,20
13	10,00	2,00	0,00	0,00	13	10,00	2,00	0,00	0,00	13	10,00	2,00	0,00	0,00
14	10,00	2,00	0,00	0,00	14S	0,00	0,00	0,00	0,00	14	11,00	3,00	0,00	0,00
16	9,50	1,50	0,00	0,00	15N	0,00	0,00	0,00	0,00	15	10,50	2,50	0,00	0,00
16	8,50	0,50	0,00	0,00	16	9,00	1,00	0,00	0,00	16	11,00	3,00	0,00	0,00
17S	0,00	0,00	0,00	0,00	17	10,00	2,00	0,00	0,00	17	10,00	2,00	0,00	0,00
18N	0,00	0,00	0,00	0,00	18	10,50	2,50	0,00	0,00	18S	0,00	0,00	0,00	0,00
19	8,60	0,00	0,60	0,60	19	11,00	3,00	0,00	0,00	19N	0,00	0,00	0,00	0,00
20	9,50	1,50	0,00	0,00	20	9,00	1,00	0,00	0,00	20	10,00	2,00	0,00	0,00
21	16,25	6,50	1,75	1,75	21S	0,00	0,00	0,00	0,00	21	9,00	1,00	0,00	0,00
22	UW	0,00	0,00	0,00	22N	0,20	0,00	0,20	0,00	22	10,00	2,00	0,00	0,00
23	UW	0,00	0,00	0,00	23	UW	0,00	0,00	0,00	23	10,30	2,00	0,30	0,30

24S	0,00	0,00	0,00	0,00	24	UW	0,00	0,00	0,00	24	9,50	1,50	0,00	0,00
25Ś	0,00	0,00	0,00	0,00	25	UW	0,00	0,00	0,00	25S	0,00	0,00	0,00	0,00
26Ś	0,00	0,00	0,00	0,00	26	UW	0,00	0,00	0,00	26N	0,00	0,00	0,00	0,00
27	UW	0,00	0,00	0,00	27	UW	0,00	0,00	0,00	27	9,60	1,60	0,00	0,00
28	UW	0,00	0,00	0,00	28S	0,00	0,00	0,00	0,00	28	9,00	1,00	0,00	0,00
29	UW	0,00	0,00	0,00	29N	0,00	0,00	0,00	0,00	29	8,60	0,60	0,00	0,00
30	UW	0,00	0,00	0,00	30	8,00	0,00	0,00	0,00	razem	209,90	39,45	2,45	2,25
31S	0,00	0,00	0,00	0,00	31	8,00	0,00	0,00	0,00					
razem	156,71	31,06	5,65	3,56	razem	171,86	36,76	7,10	4,40					

Powód dokonał wyliczenia swojej pracy w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej w piśmie z dnia 4 czerwca 2015 r. na podstawie dokumentacji czynności wykonywanych w poszczególnych dniach wskazanych w załącznikach do akt, znajdujących się w segregatorach. Pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż nie kwestionuje okoliczności faktycznych na podstawie, których powód dokonał powyższych wyliczeń.

Łącznie za okres od marca 2009 r. do lutego 2012 r. M. S. przysługuje kwota 72.097,68 zł brutto tytułem wynagrodzenia i dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych, w tym za:

- marzec 2009 r. kwota 28,36 zł,
- kwiecień 2009 r. kwota 32,13 zł,
- czerwiec 2009 r. kwota 8,02 zł,
- wrzesień 2009 r. kwota 5,10 zł,
- listopad 2009 r. kwota 225,55 zł,
- styczeń 2010 r. kwota 3.896,43 zł,
- luty 2010 r. kwota 2.601,19 zł,
- marzec 2010 r. kwota 2.938,07 zł,
- kwiecień 2010 r. kwota 3.070,69 zł,
- maj 2010 r. kwota 2.907,90 zł,

- czerwiec 2010 r. kwota 3.144,25 zł,
- lipiec 2010 r. kwota 1.120,19 zł,
- sierpień 2010 r. kwota 2.543,94 zł,
- wrzesień 2010 r. kwota 3.317,85 zł,
- październik 2010 r. kwota 3.773,10 zł,
- listopad 2010 r. kwota 4.373,79 zł,
- grudzień 2010 r. kwota 2.380,60 zł,
- styczeń 2011 r. kwota 2.821,21 zł,
- luty 2011 r. kwota 999,71 zł,
- marzec 2011 r. kwota 3.140,07 zł,
- kwiecień 2011 r. kwota 2.697,87 zł,
- maj 2011 r. kwota 2.302,32 zł,
- czerwiec 2011 r. kwota 3.058,36 zł,
- lipiec 2011 r. kwota 1.326,76 zł,
- sierpień 2011 r. kwota 4.175,46 zł,
- wrzesień 2011 r. kwota 3.835,58 zł,
- październik 2011 r. kwota 1.930,55 zł,
- listopad 2011 r. kwota 3.181,53 zł,
- grudzień 2011 r. kwota 1.894,57 zł,
- styczeń 2012 r. kwota 2.269,30 zł,
- luty 2012 r. kwota 2.096,96 zł.

Łącznie za okres od marca 2009 r. do lutego 2012 r. M.S. przysługuje kwota 213,83 zł brutto tytułem dodatkowego wynagrodzenia za pracę w porze nocnej, w tym za:

- styczeń 2009 r. kwota 9,06 zł,
- marzec 2010 r. kwota 1,43 zł,
- kwiecień 2010 r. kwota 6,94 zł,
- maj 2010 r. kwota 11,08 zł,
- czerwiec 2010 r. kwota 7,48 zł,
- lipiec 2010 r. kwota 0,93 zł,

- sierpień 2010 r. kwota 2,62 zł,
- wrzesień 2010 r. kwota 12,44 zł,
- październik 2010 r. kwota 14,28 zł,
- listopad 2010 r. kwota 22,36 zł,
- grudzień 2010 r. kwota 6,28 zł,
- luty 2011 r. kwota 1,21 zł,
- styczeń 2011 r. kwota 6,14 zł,
- luty 2012 r. kwota 4,00 zł,
- marzec 2011 r. kwota 5,02 zł,
- kwiecień 2011 r. kwota 9,86 zł,
- maj 2011 r. kwota 2,47 zł,
- czerwiec 2011 r. kwota 4,45 zł,
- lipiec 2011 r. kwota 6,89 zł,
- sierpień 2011 r. kwota 29,98 zł,
- wrzesień 2011 r. kwota 27,28 zł,
- październik 2011 r. kwota 2,14 zł,
- listopad 2011 r. kwota 5,79 zł,
- grudzień 2011 r. kwota 5,87 zł,
- styczeń 2012 r. kwota 7,83 zł,
- luty 2012 r. kwota 4 zł.

W trakcie zatrudnienia w (...) sp. z o.o., M. S. w okresie od 15 czerwca 2010 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem była działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne.

W dniu 1 kwietnia 2014 r. doszło do przekształcenia po stronie pozwanej i spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) przekształciła się w spółkę (...) spółka akcyjna, posiadającą nr KRS (...), której na podstawie art. 553 k.s.h przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształconej.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie przepisów prawa niżej powołanych Sąd Okręgowy uznał powództwo za częściowo uzasadnione.

Stan faktyczny w sprawie sąd meriti ustalił w na podstawie dowodów wskazanych w części wstępnej uzasadnienia, a także w oparciu o zeznania świadków i przesłuchanie stron, których analiza dokonana została w kontekście całego zebranego w sprawie materiału dowodowego. W ocenie sądu korespondujące ze sobą zeznania świadków K. C.-O., M. K., B. N., jak również zeznania powoda, jednoznacznie potwierdzają fakt, że powód pracował w godzinach nadliczbowych. K. O. zatrudniona u pozwanej w spornym okresie jako rzecznik klienta zeznała, że umawiała się z

powodem u klientów w godzinach popołudniowych 17-18 średnio około 10 razy w miesiącu, przy czym jak wskazała czas trwania spotkań był różny od godziny do nawet 3 godzin. Co istotne spotkania te nie mogły się odbyć w godzinach pracy powoda, gdyż klienci życzyli sobie, aby spotkania te odbywały się po zakończeniu przez nich pracy. Również świadek M. K. będący bezpośrednim przełożonym powoda zeznał, że zdarzały się wyjazdy w soboty, bo nie można było umówić się w tygodniu. Jak zeznał M. K. pracy było tyle, że nie sposób było zmieścić się w 8 godzinnym czasie pracy, miesięcznie było zgłaszanych około 200 usterek, co rodziło po stronie pracowników konieczność odbycia około 200 rozmów telefonicznych, wizyt, a oprócz tego sporządzenia takiej samej ilości raportów. Świadek przyznał, że powód zgłaszał mu informacje o wykonywaniu pracy w godzinach nadliczbowych, które ten przekazywał dyrektorowi W. S.. Świadek B. N. - osoba sprzątająca pomieszczenia biurowe spółki - zeznała, że widywała M. S. w biurze niemal codziennie po godzinie 16, nierzadko pozostawał on w biurze już po zakończeniu przez nią pracy około godziny 19.30-20.00.

Ustalając fakt wykonywania przez powoda pracy w nadgodzinach sąd pierwszej instancji posiłkował się zeznaniami znanych powoda J. K. i M. C., jak również zeznaniami jego żony M. S. (2). Oceniając zeznania tych świadków przez pryzmat całokształtu zabranego w sprawie materiału dowodowego sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich wiarygodności, bowiem zeznania te korespondowały ze sobą, były logiczne i wzajemnie się uzupełniały pozwalając na poczynienie na ich podstawie ustaleń faktycznych.

Zdaniem Sądu Okręgowego fakt wykonywania przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych potwierdzają również pośrednio zeznania świadka S. K., który przyznał, że powód po godzinie 16 wykonywał obowiązki na rzecz pracodawcy (spotkania z klientem, oględziny nieruchomości) przyznając, że przydzielenie powodowi do prowadzenia inwestycji w M. i G. z uwagi na odległości między tymi miastami, a S. było błędem. Jednocześnie twierdzenia świadka jakoby sytuacje, w których wykonywanie przez powoda pracy po godzinie 16 mogło zdarzyć się jedynie sporadycznie, jak również twierdzenie, że mógł on wykonać zadania na niego nałożone w systemie pracy 40 godzin tygodniowo – 8 godzin dziennie, zważywszy na zakres obowiązków powoda, ilość powierzonych mu inwestycji, jak również przyznania przez świadka, że nie kontrolował czasu pracy powoda, wydają się być niewiarygodne.

Następnie sąd pierwszej instancji podniósł, że fakt wykonywania przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych potwierdzają pośrednio zeznania świadka K. R., który przyznał, że powód zostawał w pracy po godzinach, jak również zeznania świadka W. A., który przyznał, iż powód skarżył się mu na wykonywanie pracy w nadgodzinach, informacje tę przekazał W. S. czego skutkiem było zatrudnienie kolejnego pracownika K. R.. Świadek przyznał, że powód wykonywał swoje obowiązki (spotkania z klientami, sporządzanie raportów) po godzinie 16. Trudno jednak, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uznać za wiarygodne twierdzenia świadka, że sytuacje takie zdarzały się jedynie czasami. Podobnie sąd ten ocenił zeznania K. R. o możliwości wykonania wszystkich obowiązków w 8-godzinnym czasie pracy. Z uwagi na powyższe, jako niewiarygodne sąd meriti ocenił również zeznania świadka A. P. w zakresie w jakim stanowczo wykluczał on możliwość wykonywania przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych z uwagi chociażby na organizację pracy, ilość prowadzonych przez powoda inwestycji i powierzonych mu obowiązków. Nie bez znaczenia również na ocenę wiarygodności zeznań świadka wpływa okoliczność, że jakkolwiek nie jest on związany ze spółką na zasadzie zatrudnienia to nadal współpracuje z nią w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

Dalej sąd pierwszej instancji zaznaczył, że powód dokonał wyczerpania swojej pracy w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej w piśmie z dnia 4 czerwca 2015 r. na podstawie dokumentacji czynności wykonywanych w poszczególnych dniach na podstawie załączników do akt znajdujących się w segregatorach. Zaś pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż nie kwestionuje okoliczności faktycznych na podstawie, których powód dokonał powyższych wyczerpania.

W świetle zeznań świadków M. K. i W. A. jako niewiarygodne Sąd Okręgowy uznał zeznania świadka W. S., który twierdził, że nie miał informacji, iż powód wykonywał prace w nadgodzinach, w szczególności, że nie docierały do niego informacje o tym fakcie przekazywane przez świadków będących bezpośrednimi przełożonymi powoda. Podobnie,

zważywszy na zakres obowiązków powoda i ilość prowadzonych inwestycji nie sposób dać wiarę twierdzeniom świadka, iż wymiar zdań powoda pozwalał mu je realizować w ośmiogodzinnym czasie pracy.

Następnie przytaczając treść art. 151 § 1 k.p., art. 151¹ § 1-3 k.p., art. 151² § 1-3 k.p. Sąd Okręgowy podkreślił, że ściśle określenie w Kodeksie pracy sytuacji, w których możliwa jest praca w godzinach nadliczbowych, oraz ustalenie granic czasowych tej pracy oznacza, że nie można domniemywać dopuszczalności pracy w godzinach nadliczbowych, a każde żądanie zapłaty wynagrodzenia z tytułu takiej pracy powinno być rozważone z punktu widzenia warunków jej dopuszczalności przewidzianych w art. 151 k.p. Możliwe są bowiem sytuacje, w których pracownik bez wiedzy i zgody pracodawcy wykonuje swoje obowiązki poza normalnym czasem pracy nie ze względu na potrzeby pracodawcy lub sytuację awaryjną, lecz z uwagi na np. złą organizację własnej pracy, zawinione niewykonanie swych obowiązków we właściwym czasie. W takich sytuacjach mogą powstać uzasadnione wątpliwości co do zasadności roszczenia o wypłacenie dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

W niniejszej sprawie – w ocenie sądu meriti – taka sytuacja, wbrew twierdzeniom strony pozwanej jednak nie miała miejsca, bowiem przedłużony czas pracy narzucony został powodowi przez pracodawcę i wynikał z ilości powierzonych mu obowiązków oraz przekazanych inwestycji. Bezsprzecznie zatem powód nie pracował w godzinach nadliczbowych wskutek własnej decyzji, lecz na polecenie pracodawcy.

Za niezaskługujące na uwzględnienie i nieznajdujące oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym Sąd Okręgowy uznał twierdzenia strony pozwanej, w których wskazywała ona, że powód nie udowodnił pracy w godzinach nadliczbowych, bo w okresie objętym żądaniem pozwu nie było potrzeby świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych, pozwana nie miała wiedzy o świadczeniu przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych (twierdzenie to pozostaje w sprzeczności z zeznaniami M. K. i W. A.), ponadto nikt nie wydawał powodowi polecenia świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych. Odpowiadając na powyższe Sąd podkreślił, że wykonywanie przez pracownika pracy w godzinach nadliczbowych może nastąpić na polecenie pracodawcy, niemniej Kodeks pracy nie określa trybu ani formy wydania polecenia pracy w godzinach nadliczbowych, dlatego też przyjąć należy, że nawet określone zachowanie kierownictwa pracy może być uznane za takie polecenie. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1998 r., I PKN 122/98, polecenie pracy w godzinach nadliczbowych nie wymaga szczególnej formy. Brak sprzeciwu przełożonego na wykonywanie w jego obecności obowiązków może być zakwalifikowane jako polecenie pracy w godzinach nadliczbowych. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 października 1978 r., I PRN 91/78, w którym przyjął, że decydujące znaczenie ma wykonywanie pracy w godzinach nadliczbowych za wiedzą lub zgodą przełożonego albo też nawet bez wiedzy i zgody, jeśli konieczność pracy w godzinach nadliczbowych wynika z obiektywnych warunków pracy, niepozwalających pracownikowi na wykonywanie zleconych mu zadań w ustawowej normie czasu pracy. Obiektywne warunki pracy, wykluczające możliwość wykonywania zadań planowych w ustawowym czasie pracy, są równoznaczne ze „szczególnymi potrzebami pracodawcy”. W wyroku z dnia 26 maja 2000 r., I PKN 667/99, Sąd Najwyższy przyjął, że warunkiem przyjęcia dorozumianej zgody pracodawcy na pracę w godzinach nadliczbowych jest świadomość pracodawcy, że pracownik wykonuje taką pracę. Brak pisemnego polecenia, czy zgody pracodawcy, na świadczenie przez pracownika pracy w godzinach nadliczbowych, nie wyłącza obowiązku wypłaty temu pracownikowi dodatkowego wynagrodzenia, gdyż faktyczna konieczność wykonywania przez pracownika pracy w godzinach nadliczbowych może być również uznana za wynikającą z polecenia jego przełożonych. Zdaniem sądu pierwszej instancji z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że przydzielony powodowi zakres obowiązków uniemożliwiał wykonanie przez niego powierzonej pracy w normalnym czasie pracy. Przysługiwało mu zatem albo stosowne wynagrodzenie, albo czas wolny. Odnosząc się do twierdzeń pozwanej, jakoby powód odbierał czas wolny np. wychodząc wcześniej z pracy, załatwiając w czasie pracy prywatne sprawy itp., sąd wskazał, że nie ma śladu w dokumentacji pracodawcy, aby tego typu odbiór był jakoś ewidencjonowany, po drugie zaś – skala przekroczeń czasu pracy była zbyt duża i były one zbyt systematyczne, aby przez takie incydentalne i ograniczone czasowo odbiory można było w pełni skompensować nadgodziny.

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że wymiar wynagrodzenia lub czasu wolnego uzależniony był od ilości przepracowanych godzin nadliczbowych w danym okresie, a zatem co do samej zasady ustalenia w tym zakresie Sąd

powinien czynić w oparciu o ewidencję czasu pracy powoda; obowiązek jej prowadzenia spoczywał na pracodawcy (art. 149 § 1 zd. 1 k.p.). Przy czym sąd mając na uwadze stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 listopada 2000 r., I PKN 678/00 (OSNP 2003/22/538) wskazał, że ciężar dowodu w zakresie czasu wykonywania pracy spoczywa zarówno na pracowniku, który dochodzi roszczeń z tego tytułu (art. 6 k.c. w związku z art. 300 k.p.), jak i na pracodawcy, który jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji czasu pracy. Sąd Najwyższy uznał za błędny pogląd, że ciężar dowodu w zakresie czasu pracy obarcza wyłącznie pracownika, który dochodzi roszczeń z tego tytułu, albowiem co do zasady to pracodawca jest obowiązany prowadzić ewidencję czasu pracy, z uwzględnieniem pracy w godzinach nadliczbowych, którą udostępnia na żądanie pracownika (art. 149 § 1 zd. 2 k.p.). Tym samym, to pracodawca zobligowany jest do przedłożenia Sądowi takiej dokumentacji, a w przypadku jej braku, złożyć stosowne wyjaśnienia ze szczegółowym odniesieniem się do zgłaszanych roszczeń powoda. Innym słowy, to pracodawca ma obowiązek tworzenia w toku zatrudnienia dowodów na okoliczność czasu pracy zatrudnianych osób i ma obowiązek udostępnić je pracownikowi – tak w czasie zatrudnienia, jak i w czasie procesu sądowego. Zaniedbania pracodawcy obciążają go (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2000 r., I PKN 71/00, OSNP 2002/10/231) i pracownik nie może ponosić ich negatywnych konsekwencji. Pracownik (powód) może powoływać wszelkie dowody na wykazanie zasadności swego roszczenia, w tym posiadające mniejszą moc dowodową niż dokumenty dotyczące czasu pracy, z których może wynikać liczba przepracowanych godzin nadliczbowych.

Czyniąc zatem ustalenia odnośnie ilości przepracowanych przez powoda godzin pracy ponad obowiązujący wymiar za okres od 1 stycznia 2010 r. do 29 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy oparł się m.in. o szczegółowe zestawienia czasu pracy powoda, wykonywanych czynności oraz poczynione na tej podstawie ustalenia biegłego, mając na uwadze, że dołączone do sprawy dokumenty tj. zgłoszenia reklamacyjne, protokoły z usunięcia usterek reklamacyjnych, wydruki wiadomości e-mail potwierdzają fakt wykonywania pracy w danym dniu i ewentualnie w danej godzinie (e-maile), natomiast brak jest możliwości ustalenia, jak długo powód wykonywał dane prace i czy został i o ile przekroczony obowiązujący wymiar. Z uwagi na brak szczegółowych danych odnośnie czasu pracy powoda za rok 2009 r. ustalając czas pracy za ten rok sąd uznał za zasadne przyjęcie, iż powód pracował w godzinach nadliczbowych w dniach, w których wskazał w zestawieniach godzinę pracy ponad obowiązujący wymiar. Natomiast w przypadku dni świątecznych - 5 kwietnia 2010 r., 3 czerwca 2010 r., 11 listopada 2010 r. przyjęto że powód pracował w święta wyłącznie w tych wskazanych przez niego godzinach, nie wykonywał natomiast pracy w normalnym rozkładzie tj. od 8.00 do 16.00.

W oparciu o powyższe sąd pierwszej instancji zlecił biegłemu z zakresu obliczania wynagrodzenia za pracę sporządzenie opinii celem wyliczenia wysokości wynagrodzenia powoda za pracę w godzinach nadliczbowych, w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych w okresie od 1 marca 2009 r. do 29 lutego 2012 r. przy założeniu, iż czas pracy powoda w godzinach nadliczbowych, dniach wolnych od pracy oraz pracy w godzinach nocnych jest prawidłowo zaznaczony w tabelach i pismach na k. 991-1040 z pominięciem godzin pracy w okresie urlopu wypoczynkowego i pracy w czasie zwolnienia chorobowego, przy założeniu, że powoda obowiązywał 8 godzinny czas pracy od godziny 8.00 do 16.00.

Zatem sąd meriti miał na uwadze, że z dokonanych przez biegłego wyliczeń wynika, iż za okres od marca 2009 r. do lutego 2012 r. M. S. przysługuje kwota 72.097,68 zł brutto tytułem wynagrodzenia i dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych, w tym za:

- 2009 r.: marzec - 28,36 zł, kwiecień - 32,13 zł, czerwiec - 8,02 zł, wrzesień - 5,10 zł, listopad - 225,55 zł,
- 2010 r.: styczeń - 3.896,43 zł, luty - 2.601,19 zł, marzec - 2.938,07 zł, kwiecień - 3.070,69 zł, maj - 2.907,90 zł, czerwiec - 3.144,25 zł, lipiec - 1.120,19 zł, sierpień - 2.543,94 zł, wrzesień - 3.317,85 zł, październik - 3.773,10 zł, listopad - 4.373,79 zł, grudzień - 2.380,60 zł,
- 2011 r.: styczeń - 2.821,21 zł, luty - 999,71 zł, marzec - 3.140,07 zł, kwiecień - 2.697,87 zł, maj - 2.302,32 zł, czerwiec - 3.058,36 zł, lipiec - 1.326,76 zł, sierpień - 4.175,46 zł, wrzesień - 3.835,58 zł, październik - 1.930,55 zł, listopad - 3.181,53 zł, grudzień - 1.894,57 zł,

- 2012 r.: styczeń - 2.269,30 zł, luty - 2.096,96 zł.

Natomiast za okres od marca 2009 r. do lutego 2012 r. M. S. przysługuje kwota 213,83 zł brutto tytułem dodatkowego wynagrodzenia za pracę w porze nocnej, w tym za:

- styczeń 2009 r. - 9,06 zł,

- za 2010 r.: marzec - 1,43 zł, kwiecień - 6,94 zł, maj - 11,08 zł, czerwiec - 7,48 zł, lipiec - 0,93 zł, sierpień - 2,62 zł, wrzesień - 12,44 zł, październik - 14,28 zł, listopad - 22,36 zł, grudzień - 6,28 zł,

- za 2011 r.: luty - 1,21 zł, styczeń - 6,14 zł, marzec - 5,02 zł, kwiecień - 9,86 zł, maj - 2,47 zł, czerwiec - 4,45 zł, lipiec - 6,89 zł, sierpień - 29,98 zł, wrzesień - 27,28 zł, październik - 2,14 zł, listopad - 5,79 zł, grudzień - 5,87 zł,

- za 2012 r.: styczeń - 7,83 zł, luty - 4,00 zł.

W ocenie sądu pierwszej instancji zarzuty pozwanej co do opinii biegłego nie dają podstaw do zakwestionowania jej prawidłowości. W sporządzonej opinii uzupełniającej biegły odniósł się do zarzutów wyjaśniając, że sporządzając załącznik nr 1, rubryki „rozkład czasu pracy” zawarł wyłącznie w przypadku 2009 r. Ustalając czas pracy za 2009 r. biegły przyjął, iż powód pracował w godzinach nadliczbowych w dniach, w których wskazał w zestawieniach godzinę pracy ponad obowiązujący wymiar. Z tych względów biegły wyszczególnił w załączniku nr 1 do opinii godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy. Odnośnie lat 2010-2012, godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy zostały już ujęte w zestawieniu sporządzonym przez powoda i na tej podstawie biegły ustalał łączny czas pracy w poszczególnych dobach roboczych. Biegły wyjaśnił, że wartości czasu pracy (po przecinku) wskazane w załączniku stanowią dziesiąte części godziny. Przykładowo, jak wyjaśnił biegły kwestionowany przez pozwanego czas pracy w dniu 17.03.2009 r.: praca od 8.00 do 16.34 tj. 8 godzin i 34 minuty, które biegły przeliczył na dziesiąte części godziny - czas pracy 8,56 godziny. Wartości kwestionowane przez pozwanego w dalszych punktach zastrzeżeń zostały przyjęte przez biegłego prawidłowo: 3 kwietnia 2009 r. - czas pracy 8 godzin i 36 minut to 8,60 godziny, 23 czerwca 2009 r. - czas pracy 8 godzin i 9 minut to 8,15 godziny, 29 września 2009 r. - czas pracy 8 godzin i 6 minut to 8,10 godziny, 24 listopada 2009 r. - czas pracy 8 godzin i 10 minut to 8,16 godziny, styczeń 2010 r. - czas pracy 226 godzin i 46 minut to 226,76 godziny. Biegły wyjaśnił, że w lutym 2010 r. - obowiązujący powoda zmniejszony wymiar czasu pracy wyniósł 136 godzin w związku z usprawiedliwioną nieobecnością w pracy z powodu choroby, wrześniu 2010 r. - czas pracy ponad wymiar 66 godzin i 46 minut to 66,76 godziny, grudniu 2010 r. - w tabelce wskazano godziny nadliczbowe wynikające z przekroczenia normy dobowej 5,59 godziny, natomiast naliczając wynagrodzenie z dodatkiem za pracę w godzinach nadliczbowych uwzględniono wszystkie godziny przepracowane ponad wymiar - płatne dodatkiem 100% tj. 5,59 godzin wynikających z przekroczenia normy dobowej oraz 8 godzin nadliczbowych wynikających z przekroczenia przeciętnej tygodniowej 40 godzinnej normy czasu pracy w związku z tym, iż święto przypadało w innym dniu niż niedziela (25.12.). Należało udzielić pracownikowi dodatkowego dnia wolnego od pracy w miesiącu, czego pozwany nie uczynił. Biegły wyjaśnił, iż liczba 96 użyta w równaniu to obowiązujący powoda zmniejszony wymiar czasu pracy w związku z urlopem wypoczynkowym, co biegły wskazał w załączniku nr 1. Odnośnie czerwca 2011 r. biegły wyjaśnił, że ustalił czas pracy wynikający z godzin rozpoczęcia i zakończenia pracy ponad wymiar, wskazanych w zestawieniach sporządzonych przez powoda, łączny czas pracy ponad wymiar wyniósł 58,80 godzin. Różnica pomiędzy łącznym czasem pracy w godzinach nadliczbowych wskazana przez powoda, a ustaloną przez biegłego wynika z tego, że powód podał, iż w dniu 6 czerwca 2011 r. pracował w nadgodzinach od 16.00 do 19.30, co daje 3,50 godzin nadliczbowych, natomiast w rubryce „razem godziny” powód wskazał 2,50 godziny, biegły uwzględnił łączny czas pracy wynikający z godzin rozpoczęcia i zakończenia pracy, w lipcu 2011 r. - 64 godziny - obowiązujący powoda zmniejszony wymiar czasu pracy w związku z urlopem wypoczynkowym, wrześniu 2011 r. - biegły ustalił czas pracy wynikający z godzin rozpoczęcia i zakończenia pracy ponad wymiar, wskazanych w zestawieniach sporządzonych przez powoda, łączny czas pracy ponad wymiar wyniósł 88,11 godzin, różnica wynika z tego, że powód podał, iż w dniu 1 września 2011 r. pracował w nadgodzinach od 16.00 do 2.21 co daje 10,35 godzin nadliczbowych, natomiast w rubryce „razem godziny” powód wskazał 10 godzin, w dniu 5 września pracował w nadgodzinach od 16.00 do 23.24 co daje 7,4 godzin

nadliczbowych, natomiast w rubryce „razem godziny” powód wskazał 7 godzin, w dniu 20 września powód wskazał 3,6 godziny nadliczbowe, a z rozkładów wynika, że przepracował 3,75 godzin nadliczbowych.

Odnosnie roku 2009 r. biegły wyjaśnił, iż w zestawieniach brak było szczegółowych danych odnośnie czasu pracy powoda. Jedynie na podstawie godziny wykonywania danej czynności - przypadającej poza normalnym obowiązującym powoda rozkładem czasu pracy można było przyjąć założenie, że powód do tego momentu pracował w nadgodzinach. Jednakże ze względu na brak prawidłowej ewidencji rzeczywistego czasu pracy biegły nie był w stanie zweryfikować faktycznego czasu pracy i w inny sposób wyliczyć należności powoda za rok 2009 r., a zgodnie ze zleceniem Sądu opinia powinna uwzględniać również ten rok. Czas pracy w porze nocnej ustalono na podstawie zestawień czasu pracy przedłożonych przez powoda, z których jednoznacznie wynikało, że powód pracował w porze nocnej tj. pomiędzy godzinami 22.00 a 6.00 - ustalonymi przez pozwaną jako pora nocna.

Zdaniem sądu pierwszej instancji opinię biegłego uznać należało za w pełni miarodajną i przydatną. Opinia jest rzetelna, wyczerpująca i zaopatrzona w jasne, pełne i przekonujące uzasadnienie wniosków przedstawionych przez biegłego i uzasadnienie dokonanych wyliczeń. W opinii wskazano, na jakiej podstawie i w jaki sposób ustalono czas pracy powoda, jak kwalifikowano pracę w godzinach nadliczbowych oraz w jaki sposób obliczono wynagrodzenie z dodatkiem za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatki za pracę w porze nocnej. Biegły sporządzający opinię posiada kwalifikacje zawodowe, wiedzę fachową i doświadczenie umożliwiające właściwe przeanalizowanie i ocenienie okoliczności wymagających wiedzy specjalnej. W tym stanie rzeczy sąd meriti przyjął przedmiotową opinię za podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych co do wysokości należnego wynagrodzenia. Przy wydawaniu opinii biegły oparł się na zleceniu Sądu i udzielił odpowiedzi w tym zakresie.

Konkludując, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko powoda w zakresie zasadności niniejszego powództwa, bowiem ustalony w sprawie stan faktyczny w sposób ewidentny wskazuje, że powód pracował w godzinach nadliczbowych, jak również świadczył pracę w porze nocnej. Mając na względzie powyższe ustalenia i rozważania Sąd zasądził od pozwanej (...) SA w S. na rzecz M. S. kwoty szczegółowo wskazane w punkcie I wyroku wraz z ustawowymi odsetkami, zaś w pozostałej części powództwo oddalił (punkt II sentencji wyroku).

Nadto sąd ten orzekł o kosztach procesu zasądzając od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz M. S. kwotę 1.647 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o przepis art. 100 k.p.c. Sąd miał na uwadze, że powód wygrał proces w zakresie 61%, a na jego koszty składało się wynagrodzenie pełnomocnika. Wysokość tego wynagrodzenia ustalono na podstawie § 6 pkt 6 oraz § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Stosownie do wyniku sprawy i unormowania zawartego w art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 98 k.p.c. – sąd pierwszej instancji nakazał także pobrać od (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Szczecinie) kwotę 3.615,50 zł tytułem opłaty.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w części co do pkt I, III i IV nie zgodziła się (...) Spółka Akcyjna w S., która działając przez pełnomocnika w wywiedzionej apelacji wniosła o:

- jego zmianę w pkt I poprzez oddalenie powództwa w całości,

- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych,

ewentualnie o:

- uchylene wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Zaskarżonemu wyrokowi apelująca zarzuciła:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na tym, że sąd pierwszej instancji w miejsce swobodnej oceny dowodów zastosował ocenę dowolną, nieopartą ani zasadami życiowego, ani logicznego rozumowania poprzez poczynienie na podstawie zebranych dowodów ustaleń sprzecznych ze stanem faktycznym przedmiotowej sprawy, tj.:

a) braku powiązania ustaleń faktycznych z oceną dowodów dokonaną przez sąd pierwszej instancji poprzez pominięcie oceny materiału dowodowego dotyczącego prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej w trakcie trwania stosunku pracy oraz wykonywania obowiązków związanych z przedmiotową działalnością w czasie pracy, co powodowało, że powód nie wykonywał wszystkich obowiązków pracowniczych w 8-godzinnym czasie pracy,

b) nieprawidłowej oraz bezkrytycznej ocenie zeznań świadków K. O., M. K. oraz B. N. polegającej na uznaniu, że świadkowie potwierdzili jednoznacznie wykonywanie przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych, co nie znajduje pokrycia w materiale dowodowym jako, że potwierdzony został jedynie fakt wykonywania przez powoda pracy po godzinie 16:00, bez uwzględnienia daty przyścia powoda do pracy, a nadto odbierania wypracowanych godzin w dniach wolnych od pracy na potrzeby osobiste jak wizyty u lekarza itp., a przy tym niewzięcie pod uwagę twierdzeń świadka K. O. co do swobodnego ustalania godzin pracy u pozwanej,

c) bezzasadnej odmowie wiarygodności zeznaniom świadka A. P. na tej tylko podstawie, że nadal współpracuje z pozwaną w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, pomimo tego, że złożone przez niego zeznania korespondują z pozostałym materiałem dowodowym, nadto był on przełożonym powoda, a zatem mógł dokonywać oceny pracy powoda,

d) uznania za wiarygodne zeznań żony pozwanego oraz jego znajomych J. K. i M. C., którzy swoje zeznania opierali głównie na wiadomościach uzyskanych od powoda i nie posiadali wiedzy czy powód wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych na rzecz pozwanej,

e) bezzasadnej i wybiórczej odmowie wiarygodności zeznań świadka S. K. w zakresie częstotliwości wykonywania przez powoda pracy po godzinie 16, odpowiedniego zakresu obowiązków powoda i braku kontroli przełożonych powoda nad jego czasem pracy, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, jak i zeznań pozostałych świadków, jednoznacznie wynika, że powodowi pozostawiono duży zakres swobody w ustalaniu godzin wykonywania pracy, a w przypadku umawiania spotkań z klientami w godzinach popołudniowych, powód rozpoczynał pracę w dniu następnym o późniejszej godzinie,

f) przyznanie wiary i oparcie rozstrzygnięcia wyroku w całości na ustaleniach opinii biegłego, której treść jak i sama zasadność sporządzania była kwestionowana przez pozwaną, a podstawą do wycieńczeń biegłego były twierdzenia powoda, bez uwzględnienia całości ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie,

g) poprzez ustalenie, że powód nie mógł rozliczyć godzin nadliczbowych w czasie zatrudnienia u pozwanej, podczas gdy powód wiedział w jaki sposób dokonuje się rozliczenia, a nadto rozliczał godziny nadliczbowe podległych mu ekip remontowych,

h) poprzez ustalenie, że powód wykazał roszczenie, w szczególności w zakresie roku 2009 r. kiedy to powód nie przedłożył jakichkolwiek dowodów w tym zakresie, a Sąd nie mógł oprzeć swojego stanowiska jedynie na głosownych twierdzeniach powoda, że w roku 2009 r. pracował w godzinach nadliczbowych tak jak w pozostałych latach;

2. art. 278 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i wezwanie biegłego pomimo faktu, że nie były wymagane wiadomości specjalne, a zgromadzony materiał faktyczny nie umożliwiał biegłemu wydanie opinii na danym etapie sprawy, co w konsekwencji spowodowało, że opinia zastąpiła ustalenia faktyczne poczynione w sprawie i oparto na niej rozstrzygnięcie sprawy, a nadto uznanie, że opinia może być dowodem przesądzającym o istnieniu roszczenia, w

szczegółności roszczenia za rok 2009 r. w sytuacji, gdy powód nie przedłożył dokumentu pozwalającego na ustalenie, że powód w tym okresie świadczył pracę w godzinach nadliczbowych;

3. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przez sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyny, dla której odmówił wiarygodności mocy dowodowej zeznaniom świadka S. H. i pominięcie oceny dowodowej w odniesieniu do twierdzeń tego świadka, a także niedostateczne wyjaśnienie przyczyn, dla której jako niewiarygodne ocenione zostały zeznania świadka K. R. i W. S. oraz W. A..

II. błędy w ustaleniach faktycznych, mające wpływ na wynik sprawy, polegające na ustaleniu, że:

1. powód wykonywał pracę w podstawowym systemie czasu pracy podczas, gdy w rzeczywistości praca była wykonywana w trybie zadaniowym,

2. powód każdorazowo rozpoczynał pracę o godzinie 8:00 i wykonywane przez niego obowiązki służbowe po godzinie 16:00 były uznane za pracę w godzinach nadliczbowych, podczas gdy powodowi pozostawiono swobodę w wyborze przedziału czasowego wykonywanej pracy i jego normalnym rozkładem pracy nie były godziny od 8:00 do 16:00,

3. powód miał za duży zakres obowiązków i powierzonych mu inwestycji, podczas, gdy zgłoszenia reklamacyjne bazy SIR jednoznacznie wskazują na ilość realizowanych przez powoda reklamacji, osoby zastępujące powoda bez większych trudności wykonywały pracę w 8-godzinnym czasie pracy, a nadto powód wysyłając pisma do klientów drogą mailową korzystał ze wzorów ogólnodostępnych na serwerze pracodawcy, zmieniając w ich treści jedynie kilka wyrazów,

4. powód nie wykonywał w czasie pracy obowiązków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, podczas gdy potwierdzają to wiadomości mailowe oraz zeznania świadków,

5. powód musiał wykonywać pracę w porze nocnej, czy podczas przebywania na urlopie odpowiadając na otrzymane wiadomości e-mailowe, podczas gdy pozwana wysyłając takie wiadomości do powoda poza godzinami pracy nie oczekiwała natychmiastowej odpowiedzi, lecz odpowiedzi podczas godzin pracy,

6. powodowi narzucono przedłużony czas pracy i wynikał on z ilości powierzonych obowiązków i inwestycji, podczas gdy pracodawca nigdy nie wymagał pracy w godzinach nadliczbowych, a obowiązki były rozłożone równomiernie na wszystkich pracowników, co więcej przydzielony zakres obowiązków nie uniemożliwiał wykonania powierzonej pracy w normalnym czasie pracy,

7. powód pracował w godzinach nadliczbowych w czasie wskazanym w prywatnych zestawieniach, chociaż sąd pierwszej instancji stwierdził, że brak było możliwości ustalenia, jak długo powód wykonywał dane prace i czy został przekroczony obowiązujący wymiar i w jakim zakresie;

III. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 151 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i ustalenie, że roszczenie powoda o wypłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych jest zasadne, gdyż praca ta wykonywana była ze względu na potrzeby pracodawcy, podczas gdy miało miejsce zawinione niewykonywanie swoich obowiązków we właściwym czasie z uwagi na załatwianie prywatnych spraw podczas pracy, w tym spraw związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą i klientami niezwiązanymi z pozwaną, a ponadto pominięcie, że powód otrzymywał zwolnienia od pracy na załatwianie spraw prywatnych, których czas odpracowania nie jest pracą w godzinach nadliczbowych, a nadto powód miał wiedzę w jaki sposób rozliczać godziny nadliczbowe, a tego nie czynił,

b) art. 140 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i ustalenie, że powoda obowiązywał podstawowy wymiar czasu pracy, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, a w szczególności zeznań świadków wynikało, że wobec powoda stosowano zadaniowy tryb pracy, pozostawiając mu dużą swobodę i elastyczność w ustalaniu rozkładu pracy, oceniając jego efektywność i wyniki pracy.

W uzasadnieniu skarżącą między innymi podniosła, że uwzględnione przez sąd pierwszej instancji zeznania świadków M. K. i K. O. nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do ustalenia stanu faktycznego, gdyż nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, a jednocześnie przypisywanie tym świadkom cech pełnego obiektywizmu jest niesłuszne jako, że z osobami tymi pozwana zakończyła stosunki pracy, także przez wypowiedzenie umowy o pracę. Zdaniem skarżącej postrzeganie rzeczywistości przez te osoby może być zatem zaburzone, bowiem osoby te czując się w pewien sposób pokrzywdzone oraz będąc przepelnione żalem nie miały na celu złożenia jednoznacznych, prawdziwych zeznań, a z zasad doświadczenia życiowego należy wysnuć wniosek, że osoby te mogły mieć na celu wzięcie odwetu na pracodawcy.

Apelująca zarzuciła, że podstawową sprzecznością jest fakt, iż sąd pierwszej instancji z zeznań świadków, jak i zgromadzonych dokumentów wysnuł wniosek jakoby powód wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych z uwagi na wykonywanie obowiązków pracowniczych po godzinie 16:00. Wyprowadzonemu wnioskowi nie można przypisać cechy logicznego, jak i zgodnego z doświadczeniem dowodowym, biorąc pod uwagę, że powód nie rozpoczynał pracy o godzinie 08:00 co uzasadniałoby zakończenie pracy o godzinie 16:00, która to okoliczność została zresztą wielokrotnie podkreślona w toku postępowania pierwszej instancji. Sąd pierwszej instancji dał bowiem wiarę zeznaniom K. O., która bezsprzecznie potwierdziła spotkania z powodem u klientów w godzinach 17-18, jednakże nie potwierdziła godziny, o której powód zaczynał pracę. Co więcej K. O. przyznała, że sama jako pracownik pozwanej zaczynała pracę o późniejszej godzinie wiedząc, że w godzinach popołudniowych ma odbyć spotkanie, gdyż taki panował u pracodawcy zwyczaj. Świadek wskazała również, że normalnym postępowaniem było załatwianie prywatnych spraw w trakcie pracy i odpowiednie odpracowanie tego czasu po godzinie 16:00. Pomimo powyższych zeznań sąd pierwszej instancji przyjął, że K. O. potwierdziła wykonywanie przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych, pomijając całą resztę istotnych zeznań świadka.

Dalej apelująca wskazała, że także świadek B. N. została uznana przez sąd pierwszej instancji jako osoba, która potwierdziła pracę powoda w godzinach nadliczbowych, pomimo faktu, iż widziała powoda spędzającego czas w miejscu pracy w godzinach 19:00-20:00, lecz nie wie, o której powód rozpoczął pracę, a co za tym idzie nie wie, czy powód przekroczył 8-godzinny czas pracy. B. N. nie wie ponadto, czym w tak późnych godzinach zajmował się powód i czy oboje na pewno były to czynności związane z wykonywaniem obowiązków służbowych. Sąd pierwszej instancji w ten sam sposób ocenił także zeznania świadków S. K., K. R. czy W. A.. Świadkowie zgodnie zeznali, że powodowi zdarzało się wykonywać pracę po godzinie 16:00 i jednocześnie przyznali, że w rzeczywistości nie było określonych sztywnych godzin pracy, a powód często nie rozpoczynał pracy o godzinie 8:00, co równocześnie potwierdzają wiadomości e-mail dołączone do pozwu - bardzo rzadko wysyłane ok. godziny 8:00. Ponadto S. K. zeznał, że powód był w stanie wykonać nałożone na niego obowiązki przez 8 godzin dziennie i nie kontrolował czasu pracy powoda czego nie robili także inni przełożeni powoda. Przełożeni pozwanego nie sprawdzali bowiem w żaden sposób czy powód faktycznie jest na zadeklarowanym spotkaniu, pozostawiając mu dużą swobodę i oczekując jedynie dobrych wyników pracy. Sąd pierwszej instancji nie wziął przy tym pod uwagę twierdzeń S. K., zgodnie z którymi bezpośredni przełożony powoda miał świadomość zakresu jego obowiązków oraz możliwości wykonania zadań w 8-godzinnym czasie pracy, jako że miał wgląd do statystyk powoda zawierających ilość inwestycji oraz ich etapów w danym momencie. Tym bardziej budzi zastanowienie ocena sądu pierwszej instancji, jako że pozwana wraz z pismem z dnia 15 września 2016 r. przedłożyła wydruki systemu SIR (System Informacji o Reklamacjach) ukazujące usterki, którymi zajmował się powód. Strona pozwana wskazała, że przedmiotowy system automatycznie wyróżniał czynności wykonane przez powoda na podstawie czego jednoznacznie można było stwierdzić, że powód nie musiał świadczyć pracy w godzinach nadliczbowych ze względu na potrzeby pracodawcy. Liczba zamkniętych reklamacji przypadających na powoda wyniosła co najwyżej 39 sztuk na miesiąc, z kolei rozpatrzonych reklamacji ok. 44 sztuk na miesiąc. Zamknięcie reklamacji było jedynie czynnością techniczną polegającą na „odhaczeniu” reklamacji w systemie. Wymagało więc jedynie od powoda jedynie jednego kliknięcia. Nawet biorąc pod uwagę dojazdy powoda do G. czy M. uznać należy, że powód był w stanie wywiązać się ze wszystkich zadań. Co więcej z dokumentacji dotyczącej (...) Osiedla w G. przedłożonej do pisma z dnia 23 sierpnia 2016 r. wynika, że powód jeździł do G. średnio 1-2 razy w miesiącu, a nie co najmniej raz w tygodniu jak zostało przez niego stwierdzone.

Następnie skarżąca zarzuciła, że przy ocenie dowodów z zeznań świadków, z jednej strony Sąd pominął znaczenie negatywnego nastawienia świadków do pozwanej, a z drugiej strony, odmówił wiarygodności zeznaniom innych świadków tylko na tej podstawie, że nadal współpracują z pozwaną. Z kolei za wiarygodne Sąd uznał zeznania znajomych powoda tj. J. K. i M. C., którzy nie potrafili jednoznacznie stwierdzić czy przyczyną powrotu powoda do domu w późnych godzinach była praca w godzinach nadliczbowych, a wszystkie okoliczności sprawy znali z opowieści powoda i jego żony. Istotne jest także, że Sąd dał wiarę również zeznaniom żony powoda. Powyższe wskazuje na stronniczość w ocenie zeznań świadków, gdyż Sąd ocenił służbowe relacje pomiędzy świadkami i pozwaną jako osłabiające moc dowodową ich zeznań, natomiast zeznaniom innych świadków, w tym rodzinie i znajomym, którym mogło zależeć na wygraniu przez powoda sprawy, ocenił jako spójne i wiarygodne oraz nie nadał żadnego znaczenia relacjom między tymi osobami. Powyższe wskazuje również na brak logicznego rozumowania Sądu w tym zakresie, bowiem zadaniem Sądu jest ocena wpływu relacji międzyludzkich we wszelkich aspektach, a nie wyłącznie w odniesieniu do jednej wybranej grupy.

W ocenie pracodawcy postępowanie Sądu uznać należy za wewnętrznie sprzeczne, albowiem zeznania trzech niebędących pracownikami pozwanej tj. W. S., A. P. i K. R., sąd pierwszej instancji ocenił jako niewiarygodne, albowiem nie korespondują z zeznaniami M. K., K. O. i częściowymi zeznaniami S. K. pomimo tego, że osoby te w dniu składania zeznań także nie były już pracownikami pozwanej spółki i także tym pracownikom pozwana wypowiedziała umowę o pracę. Wobec powyższego nie budzi wątpliwości, że analiza stanu faktycznego sprawy została dokonana w sposób pobieżny, dotyczący jedynie pewnego wycinka sprawy, który sąd pierwszej instancji uznał za prawdziwy już na samym wstępie.

Zdaniem pozwanej powyższe jednoznacznie wskazuje, że Sąd nie rozważył wszechstronnie całości zgromadzonego materiału dowodowego, lecz jako istotne uznał jedynie dowody, które rzekomo potwierdzały wersję o pracy przez powoda w godzinach nadliczbowych, natomiast nie wziął pod uwagę dowodów, które tej wersji nie popierają. Jednocześnie apelujący zwrócił uwagę na stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 19 marca 2018 r., I AGa 87/18, zgodnie z którym: „Normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego, ponadto swobodna ocena dowodów musi być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Sąd musi ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszelkie towarzyszące im okoliczności (np. zachowanie świadka, autentyczność dokumentu, źródło informacji), które mogą mieć znaczenie dla oceny mocy i wiarygodności tych dowodów, a nadto sąd zobowiązany jest przeprowadzić selekcję dowodów, tj. dokonać wyboru tych, na których się oparł, i ewentualnie odrzucić inne, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.”

Dalej apelująca zarzuciła, że sąd pierwszej instancji całkowicie pominął przy ocenie materiału dowodowego prowadzenie przez powoda dodatkowej działalności gospodarczej, która to okoliczność ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i nie została w żaden sposób oceniona przez Sąd. Powód poza wykonywaniem pracy dla pozwanej świadczył bowiem także usługi prywatne, co zostało potwierdzone zeznaniami świadków, jak i wiadomościami e-mailowymi. Świadek K. R. pracujący w jednym pomieszczeniu z powodem zeznał, że powód w czasie pracy odbywał rozmowy telefoniczne w sprawach nie dotyczących pozwanej spółki. Ponadto świadek W. S., któremu wiarygodności zeznań odmówił sąd pierwszej instancji potwierdził, że powód w czasie pracy zajmował się prywatną działalnością gospodarczą. W. S. miał bowiem wgląd do komputerów pracowników, gdzie widział prywatne kosztorysy powoda, sporządzone dla klientów niebędących klientami pozwanej. Z kolei świadek A. P. po rozwiązaniu stosunku pracy z powodem sprawdził skrzynkę e-mailową powoda, w której znalazł wiadomości świadczące o prowadzeniu działalności gospodarczej w czasie pracy. Według pozwanej istotne jest, że powód prowadził działalność gospodarczą, którą założył w czerwcu 2010 r., a zawiesił w listopadzie 2011 r. Dodatkowe usługi, niezwiązane z obowiązkami służbowymi powód wykonywał w godzinach pracy, co wskazuje na to, że wątpliwe jest, iż to ogrom obowiązków służbowych uniemożliwiał powodowi wykonywanie pracy w przewidzianym przez Kodeks pracy czasie pracy. Przy

czym pozwana zwrócił uwagę, że powód w miejscu pracy miał darmowy dostęp do wielu dokumentów i programów komputerowych, przydatnych do wykonywania danego rodzaju działalności gospodarczej. Wobec tego ze względów praktycznych i funkcjonalnych lepszym rozwiązaniem dla powoda było prowadzenie działalności gospodarczej i obsługa prywatnych klientów w miejscu pracy. Biorąc zatem pod uwagę, że powód w miejscu pracy zajmował się sprawami związanymi z prowadzą działalnością, nie wykonując jednocześnie pracy na rzecz pozwanej, nie można uznać że powodowi należy się za ten czas wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.

Z kolei skarżąca podniosła, że sąd pierwszej instancji dopuścił się również naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdyż w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wskazał z jakich przyczyn uznał za wiarygodne zeznania jednych świadków, odmówił wiarygodności innym, pominął przy wydawaniu orzeczenia fakt wykonywania przez powoda działalności gospodarczej w godzinach pracy. Wobec powyższego wskazać należy zatem, iż braki w uzasadnieniu uniemożliwiające odczytanie motywów rozstrzygnięcia są wystarczającym powodem uchylenia werdyktu i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia (tak też SN w wyroku z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07).

Ponadto apelująca formułując zarzuty do opinii biegłego podniosła, że została ona bezkrytycznie przyjęta przez sąd pierwszej instancji, pomimo tego, że jej rozstrzygnięcie jak i sama zasadność przeprowadzenia była kwestionowana przez pozwaną. W ocenie skarżącej nie budzi wątpliwości, że wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego był co najmniej przedwczesny, bowiem dokumenty, na podstawie których biegły wydał opinię nie rozstrzygały stanu faktycznego sprawy w sposób umożliwiający wydanie na ich podstawie rzetelnej i wiążącej opinii. Według strony biegły sądowy zastąpił ustalenia faktyczne poczynione w sprawie, nie biorąc pod uwagę twierdzeń strony pozwanej a wyłącznie twierdzenia strony powodowej i jej prywatne ustalenia, pomimo tego, że sąd pierwszej instancji jednoznacznie stwierdził w treści uzasadnienia wyroku, że „brak jest możliwości ustalenia, jak długo powód wykonywał dane prace i czy został i o ile przekroczony obowiązujący wymiar”. Przy wydaniu opinii nie wzięto pod uwagę istotnych okoliczności jak zatrudnienie w zadaniowym systemie czasu pracy, a nadto tego, że czas rozpoczęcia i zakończenia pracy był ruchomy. Przyjęto ponadto, że wysłanie krótkiej wiadomości e-mailowej przez powoda zajęło 1-2 h czasu pracy, gdzie biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego nie jest to możliwe. Jak trafnie podkreśla się w literaturze przedmiotu oraz orzecznictwie, dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z reguły powinno nastąpić w chwili, gdy już został zgromadzony materiał faktyczny umożliwiający biegłemu wydanie opinii. Gruntowne bowiem przemyślenie przez sędziego sprawy i rozważenie zebranego w niej materiału jest warunkiem jasnego skonkretyzowania nasuwających się wątpliwości i precyzyjnego sformułowania pytań skierowanych do biegłego (postanowienie SN z dnia 13 września 1979 r., IV CR 281/79). Co więcej zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy (wyrok SN z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69). Opinia biegłego nie może być sama w sobie źródłem materiału faktycznego sprawy ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem opinii biegłych.

W przedmiotowej sprawie sąd pierwszej instancji w pełnym zakresie dał wiarę opinii biegłego i oparł na niej całe rozstrzygnięcie sprawy, pomimo niewyjaśnienia dostatecznie spornych okoliczności sprawy, dając jednocześnie wiarę twierdzeniom strony powodowej i jej wersji wydarzeń. Sąd powinien ocenić opinię biegłego i jej zasadność na tle całego zebranego w sprawie materiału dowodowego, a nie tylko wybiórczej jego części. Tym bardziej istotny jest fakt, że sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo powoda w dokładnie takim zakresie jaki wskazał biegły w swojej opinii.

Zdaniem pozwanej sąd pierwszej instancji dopuścił się także naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdyż w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku całkowicie pominął ocenę zeznań świadka S. H. i nie wskazał z jakich przyczyn nie uznał zeznań za wiarygodnych. Zeznania świadka potwierdzały stanowisko wykazywane przez stronę pozwaną w trakcie całego postępowania dotyczące obowiązującego systemu rozliczania czasu pracy u pozwanej, zgodnie z którym godziny pracy były ruchome. Z kolei przy częściowej odmowie wiarygodności zeznań świadków K. R. i W. A., Sąd oparł się jedynie na lakonicznym stwierdzeniu, że w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego trudno jest uznać za wiarygodne twierdzenia świadka. Takie stwierdzenie nie umożliwia dokonania oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Tym bardziej, że sąd pierwszej instancji ocenił jako wiarygodne zeznania

świadków powołanych przez stronę powodową, jako wystarczającą przyczynę wskazując fakt, że zeznania te ze sobą korespondowały.

Następnie apelująca podniosła, że powoda w rzeczywistości obowiązywał zadaniowy system czasu pracy i przedstawiła stanowisko orzecznictwa w zakresie wprowadzenia i obowiązywania tego systemu. Apelująca podkreśliła, że powód zatrudniony został na stanowisku specjalisty do spraw jakości inwestycji i reklamacji oraz że oprócz podstawowego wynagrodzenia przysługiwała mu także premia regulaminowa, w zależności od wyników jego pracy. Powód rozliczany był z terminowego załatwiania reklamacji, z czym wiązały się dojazdy do prowadzonych inwestycji także na terenie innych miast. Bezpośredni przełożeni powoda nie prowadzili ewidencji jego czasu pracy, ani nie sporządzali rozkładu jego czasu pracy, kontrolując jego pracę po wynikach. Nie można zatem uznać, że powód pozostał w dyspozycji pracodawcy w określonym miejscu i czasie, w godzinach od 8:00 do 16:00, gdyż nie wykonywał pracy w standardowych godzinach, samodzielnie ustalając rozkład czasu pracy.

Zdaniem skarżącej w przedmiotowej sprawie nie można uznać, że powód został obciążony nadmiarem obowiązków pracowniczych. Powód posiadał odpowiedni zakres obowiązków, nie wymagający pracy ponad wymiar 8 godzin dziennie, o czym świadczą zeznania świadków, a w szczególności K. R. zajmującego to samo stanowisko co powód oraz jego bezpośrednich przełożonych. Co więcej możliwość wykonania powierzonych zadań w normalnym czasie pracy potwierdzają także wyniki z systemu reklamacyjnego SIR. Ponadto apelująca podkreśliła, że powód przy wysyłaniu wiadomości e-mailowych do klientów z załącznikami w postaci pism, korzystał ze szablonów dokumentów znajdujących się w ogólnodostępnym dla pracowników pozwanej serwerze. Zadaniem powoda była jedynie zmiana 3-4 wyrazów w piśmie, a nie stworzenie całej jego treści, co mogłoby uzasadnić nadmiar pracy. Nie należy również pomijać kwestii prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej, która z całą pewnością pochłaniała powodowi znaczną część czasu pracy.

Kwestionując przyjęcie, że powód pracował w godzinach nadliczbowych apelująca zaznaczyła, że nie budzi wątpliwości, iż powód w czasie pracy załatwiał swoje prywatne sprawy, w szczególności związane z prowadzoną działalnością gospodarczą i klientami niezwiązanymi z pozwaną. Ponadto w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie wykazano, jakoby powód przebywając w miejscu pracy po godzinie 16:00 faktycznie zajmował się tylko i wyłącznie obowiązkami pracowniczymi zleconymi przez pracodawcę. Świadkowie, których zeznania sąd pierwszej instancji ocenił jako wiarygodne, nie wskazali jednoznacznie czym zajmował się powód przebywając w miejscu pracy, co potwierdza jednocześnie twierdzenia pozwanej odnoszące się do wykonywania działalności gospodarczej przez powoda. Z kolei sporadyczne wiadomości mailowe wysyłane po godzinie 16:00 przez powoda nie dość, że zawierały 1-2 zdania to jeszcze opierały się w zasadniczej części na ogólnodostępnych dla pracowników pozwanej szablonach pism. Z powyższych względów trudno jest oceniać przebywanie powoda w miejscu pracy po godzinie 16:00 jako faktyczne wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy.

Według pozwanej w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie budzi także wątpliwości, że panującym zwyczajem u pracodawcy było okazjonalne zwolnienie od wykonywania pracy na czas załatwienia prywatnych spraw pracowników, w zależności od aktualnych potrzeb. Powód z takich zwolnień również korzystał, za zgodą swojego pracodawcy, na skutek czego miał obowiązek odpracowania udzielonego zwolnienia. U pozwanej nie było czymś nadzwyczajnym, że pracownik zaczynał pracę w późniejszej godzinie, odrabiając stosownie ten czas po godzinach pracy. Istotne jest, że czas odpracowania zwolnienia nie jest pracą w godzinach nadliczbowych. Co więcej pozwana podkreśliła, że powód posiadał wiedzę co do systemu rozliczania nadgodzin u pozwanej, stosując obowiązujące zasady przy rozliczaniu podległych mu ekip remontowych, a pomimo tego nie stosował przedmiotowych zasad wobec swojej osoby. Powód w trakcie zatrudnienia u pozwanej nie zwrócił się do pracodawcy o wypłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, nie składał wniosków na obowiązujących wzorach. Nie dał do zrozumienia pracodawcy, że taką pracę faktycznie wykonuje.

Jednocześnie apelująca wskazała, że powód zmieniając wysokość swojego roszczenia w toku postępowania miał świadomość, że wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych mu się nie należy, a ponadto wskazując astronomiczne wartości swojego żądania próbował niejako wywrzeć na pozwanej nacisk do zawarcia ugody. Według

pozwanej takie postępowanie powoda nie może korzystać z ochrony prawa, stanowi jego nadużycie, a w konsekwencji prowadzi do uznania, że powód nie wykazał swoje roszczenia ani w całości ani w części.

W odpowiedzi na apelację M.S. działając przez pełnomocnika wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego obejmujących koszty zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych podnosząc, że w ocenie strony apelacja pozwanej ma charakter wyłącznie polemiczny z ustaleniami sądu pierwszej instancji, jednakże nie wskazuje na faktyczne naruszenia przepisów postępowania. Co więcej zarzuty dowolności oceny dowodów i skierowane przeciwko ustaleniom faktycznym poczynionym przez Sąd również mają charakter wyłącznie przekonań co do odmienności przebiegu zdarzeń, nie są zaś w żaden sposób oparte w zgromadzonym materiale dowodowym. Część argumentacji pozwanej stanowi wręcz jaskrawe wypaczenie obrazu funkcjonowania pozwanej spółki, gdyż pozwana pomija całkowicie niespójności w zeznaniach powołanych świadków lub wybiórczo traktuje ich wypowiedzi.

Powód podniósł, że pozwana wyłącznie ogólnikowo podnosi twierdzenia dotyczące konieczności poczynienia odmiennych ustaleń, nie wskazując jednak jakie dowody miałyby za takimi ustaleniami przemawiać. W ocenie powoda jest tak, gdyż wszechstronna analiza zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zeznań świadków powołanych przez pozwaną nie pozwala na poczynienie ustaleń mniej korzystnych dla powoda, niż te wynikające z wyroku Sądu Okręgowego.

Ponadto powód zaznaczył, że pozwana od 2012 roku powiela te same twierdzenia dotyczące rzekomego prowadzenia własnej działalności przez powoda ze szkodą dla pozwanej, nieprawidłowej organizacji pracy przez powoda, czy też możliwości samodzielnego ustalania godzin pracy przez powoda. Okoliczności te były szczegółowo badane w tej sprawie przez Sąd Okręgowy, ale wcześniej były także przedmiotem wnikliwej analizy Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie (IX P 365/12) i Sądu Okręgowego w Szczecinie (VII Pa 10/15) w postępowaniu o stwierdzenie bezpodstawności wypowiedzenia umowy o pracę z powodem. Przeprowadzone postępowanie dowodowe (w tym także zeznania świadków powołanych przez pozwaną) zaprzeczyły twierdzeniom pozwanej.

I tak, wbrew twierdzeniom apelującej, przywołani świadkowie w żadnym z postępowań nie potwierdzili okoliczności, wedle której powód miałby być zatrudniony w trybie zadaniowym oraz miał dowolność w ustalaniu swojego czasu pracy. Wszyscy przywołani przez pozwaną świadkowie, dopytywani na tę okoliczność przez Sąd lub pełnomocnika powoda, nie byli w stanie wytłumaczyć w oparciu o jakie przesłanki formułują taką tezę, zaś część z nich przyznała, że nigdy wcześniej nie widziała umowy o pracę powoda (lub nie wie, jak uregulowane są zapisy dot. czasu pracy w umowie powoda). W szczególności nieprawdziwe są twierdzenia apelacji, jakoby tezę tę potwierdziła świadek K. O. albowiem świadek ta zeznała wyłącznie o możliwości ustalania własnego czasu pracy z uwagi na jej charakter, nie zaś pracy powoda. Co więcej z zeznań innych świadków przesłuchanych w sprawie wynikało, że swoboda ta ograniczała się do możliwości przesunięcia czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy o nie więcej niż 1 godzinę.

W ocenie powoda, nieprawdziwe są też twierdzenia apelującej jakoby powód nie zgłaszał przeciążenia pracą - powód złożył do akt wydruki dwóch wiadomości e-mail potwierdzające zgłaszanie problemu stałej konieczności pozostawiania w pracy po godzinach pracy. Okoliczność ta została też potwierdzona w zeznaniach świadka W. A., który dodatkowo wskazał, że zgłaszał ten problem przełożonemu W. S.. Świadek W. S. przyznał nadto, że były do niego zgłaszane problemy z nadmiernym przeciążeniem pracą w dziale powoda, jednakże „uznał, że będzie rozliczał pracowników za efekty a nie czas pracy” i w związku z tym „żadne nadgodziny nie były rozliczane”.

Dalej powód podkreślił, że również kwestia podejmowania się przez niego dodatkowych zleceń była wszechstronnie analizowana w obu postępowaniach. W pierwszej kolejności powód podniósł, że wszyscy przesłuchani w tym zakresie świadkowie posiadający jakąkolwiek wiedzę zeznali, że w pozwanej spółce nie obowiązywał zakaz konkurencji, czy prowadzenia dodatkowej działalności. Po drugie, w niniejszej sprawie pozwana nie naprowadziła żadnych dowodów potwierdzających stawianą tezę. Wspomniane przez pozwaną prywatne wiadomości e-mail, które miałyby świadczyć o „marnotrawieniu” czasu pracy i miałyby stanowić przyczynę pozostawiania w pracy po godzinach w zestawieniu z zawartością skrzynki e-mail powoda stanowią ok. 2% wszystkich wysłanych wiadomości, przy czym

większość z nich sprowadza się do treści „odpiszę później” lub „odpiszę po pracy”, zaś w zestawieniu z zakresem obowiązków (i czynności wykonywanych na rzecz pozwanej) stanowią wartość wyrażaną w promilach. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie jednoznacznie przesądził, że to zła (nieracjonalna) organizacja pracy pozwanej i nad normatywny przydział zadań skutkowały koniecznością pozostawiania przez powoda w pracy po godzinach wynikających z określonego umową czasu pracy.

Jednocześnie powód zwrócił uwagę, że zarzut sformułowany na stronie 3 apelacji (pkt 1.1.h) w ocenie powoda wynikać może wyłącznie z przeoczenia lub nie dość dokładnej analizy akt i wyroku sądu pierwszej instancji, albowiem sąd ten co do zasady oddalił roszczenia pozwu w zakresie nadgodzin za rok 2009, właśnie z uwagi na brak dostatecznych w ocenie sądu dowodów. Z tytułu wykazanych nadgodzin na rzecz powoda zasądzono niespełna 300 zł, za pojedyncze, udowodnione dokumentami, przypadki świadczenia pracy w wymiarze ponadnormatywnym w miesiącach III, IV, VI, IX, X (co daje ok. 60 zł miesięcznie, podczas gdy w kolejnych latach wartość ta wahała się pomiędzy 2.100 zł a 2.800 zł).

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania.

Rozważając apelację pozwanego należy zauważyć, że rozstrzygnięcie sprawy w istocie oparło się na ocenie wyników postępowania dowodowego. Odnosząc się zatem w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. sąd odwoławczy podkreśla, że chcąc kwestionować prawidłowość ustaleń sądu, co do stanu faktycznego należy każdorazowo wykazać, iż miało miejsce uchybienie zasadom logicznego myślenia lub doświadczenia życiowego, gdyż tylko one mogą stanowić o naruszeniu zasad wskazanych w art. 233 k.p.c. Jednocześnie subiektywne przekonanie strony o tym, którym dowodom należy przyznać wiarę oraz przekonanie strony o odmiennej ocenie poszczególnych środków dowodowych, nie może być podstawą kwestionowania swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd. Nadto wskazać należy, iż nawet w sytuacji, w której z dowodów można wywieść wnioski inne niż przyjęte przez sąd, to do naruszenia wskazanego przepisu może dojść tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu jest sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego czy też nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych. Tylko wtedy ocena dowodów przeprowadzona przez sąd może być skutecznie podważona. Sąd Okręgowy wydał rozstrzygnięcie w oparciu o analizę dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, jak także w oparciu o dowód z przesłuchania powołanych w sprawie świadków i stron. Ocena materiału dowodowego została dokonana całościowo, z zachowaniem wszelkich reguł zawartych w przepisach prawa. Wbrew twierdzeniom apelacji ocena dowodów, co do faktów istotnych w sprawie, nie narusza ani reguł logicznego myślenia, ani zasad doświadczenia życiowego, czy właściwego kojarzenia faktów. Strona pozwana nie wykazała, by ocena materiału dowodowego była rażąco wadliwa, czy dokonana w sposób błędny, z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego wyznaczonych w przepisie art. 233 k.p.c.

Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że jeżeli sąd drugiej instancji w pełni podziela ocenę dowodów, której dokonał sąd pierwszej instancji, to nie ma obowiązku ponownego przytaczania w uzasadnieniu wydanego orzeczenia przyczyn, dla których określonym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W takim wypadku wystarczy zdecydowane stwierdzenie, że podziela argumentację zamieszczoną w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji, w którym poszczególne dowody zostały wyczerpująco omówione i traktuje ustalenia pierwszoinstancyjne jako własne. Nie ma również przeszkód, by sąd drugiej instancji odwołał się także do oceny prawnej sądu pierwszej instancji, jeżeli w pełni ją podziela i uznaje za wyczerpującą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 marca 2016 r., sygn. akt III UK 133/15 oraz powołane tam orzecznictwo).

Ocena dowodów dokonana przez Sąd Okręgowy opierała się na sędziowskiej zasadzie swobody, której realizacja z definicji zakłada niezadowolenie jednej ze stron; zawsze bowiem w sytuacji sporu opartego na dowodach prezentowanych przez strony, jedna z nich zostanie zweryfikowana negatywnie. W takiej sytuacji rzeczą sądu było wytłumaczenie wyniku postępowania dowodowego, tak by rozstrzygnięciu nie można było postawić zarzutu arbitralności, i z tego zadania Sąd Okręgowy wywiązał się bardzo dobrze. Należy przy tym podkreślić, że w przypadku rozbudowanego postępowania dowodowego sąd rozpoznający sprawę nie ma obowiązku tłumaczyć się z oceny każdej szczegółowej okoliczności podnoszonej w toku postępowania. Obowiązek sądu wszechstronnej oceny dowodów nie oznacza bowiem obowiązku analizy każdego elementarnego stwierdzenia każdego świadka, zaś w przypadku rozbieżności sąd, sporządzając pisemne uzasadnienie wyroku nie musi opisywać i analizować tych rozbieżności. Obowiązek sądu sprowadza się bowiem do ustalenia okoliczności istotnych dla subsumpcji, a nie wszystkich okoliczności podnoszonych przez strony. Dlatego też sąd nie analizuje wiarygodności pojedynczych dowodów, lecz ocenia wszystkie we wzajemnej korelacji. Tylko takie spojrzenie na sprawę gwarantuje wszechstronne rozważenie dowodów, przy czym dowody osobowe ocenia się nie tylko wg ich treści, ale też według sposobu i formy przekazu, oraz w kontekście innych dowodów i okoliczności bezspornych.

Mając na uwadze powyższe sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że zarzuty procesowe pozwanej sprowadzają się w zasadzie jedynie do polemiki ze stanowiskiem sądu pierwszej instancji i interpretacją dowodów przezeń dokonaną i jako takie nie są skuteczne. Apelująca przeciwstawia bowiem ocenie dokonanej przez sąd pierwszej instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego i własny pogląd na sprawę, z pominięciem okoliczności dla niej niewygodnych. Tymczasem zadaniem Sądu Okręgowego - prawidłowo zrealizowanym - było przeprowadzenie całościowej oceny zebranego w sprawie materiału, ponieważ tylko taka mogła dać pełny obraz spornych okoliczności. Należy tu zauważyć, że w treści apelacji pozwana omówiła zeznania świadków i uwypukliła fragmenty korzystne dla siebie, czyli de facto dokonała samodzielnej oceny dowodów, co na gruncie procedury cywilnej jest niedopuszczalne, bowiem stanowi wyłączną kompetencję sądu. Pozwana nie wykazała sprzeczności ustaleń sądu ze zgromadzonymi dowodami, ani też naruszenia zasady sędziowskiej swobody w ocenie dowodów przez pominięcie dowodów istotnych.

Sąd Okręgowy przeprowadził dokładne i wnikliwe postępowanie dowodowe, wskazał dowody na podstawie, których dokonał ustaleń faktycznych w postaci dokumentacji tj. zgłoszeń reklamacyjnych, protokołów z usunięcia usterek, wydruków email oraz częściowo zeznań świadków i powoda. Szczegółowo również uzasadnił dlaczego uznał, iż istniały podstawy do częściowego uwzględnienia roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej. Sąd odwoławczy uznał, iż pozwana nie zdołała w żadnym zakresie podważyć stanowiska zaprezentowanego przez sąd pierwszej instancji w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Zarzuty przez nią podniesione w żaden sposób nie mogły doprowadzić do zmiany rozstrzygnięcia.

Nie mógł wpłynąć na rozstrzygnięcie zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W orzecznictwie jednolicie wskazuje się, że powołanie się na podstawę naruszenia w postaci art. 328 § 2 k.p.c. jest usprawiedliwione tylko wówczas, gdy z uzasadnienia orzeczenia nie daje się odczytać, jaki stan faktyczny lub prawny stanowił podstawę rozstrzygnięcia, co uniemożliwia kontrolę instancyjną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008 r., III CSK 315/07, LEX nr 390105; wyrok tego Sądu z dnia 21 lutego 2008 r., III CSK 264/07, OSNC-ZD 2008/4/118 czy wyrok tego Sądu z dnia 5 czerwca 2009 r., I UK 21/09, LEX nr 515699). Inaczej rzecz ujmując, zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadny tylko wówczas, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli, czyli gdy treść uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej lub drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie toku wyводу, który doprowadził do jego wydania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., II PK 2010/08, LEX nr 523527 i z dnia 16 grudnia 2008 r., I PK 96/08, LEX nr 529754). Jedynie w takim wypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 r., II PK 48/08, LEX nr 513006). Oznacza to, że nie każde uchybienie

w zakresie konstrukcji uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej czy drugiej instancji może stanowić podstawę do kreowania skutecznego zarzutu. Skarżący musi przy tym wykazać zaistnienie tego rodzaju wadliwości.

W ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia zawiera wszystkie elementy konstrukcyjne wskazane w art. 328 § 2 k.p.c. i pozwala ono w pełni określić motywy, którymi kierował się Sąd wydając zaskarżone rozstrzygnięcie. Sąd Okręgowy bowiem wskazał jakie przepisy mają zastosowanie w niniejszej sprawie, jak również wyjaśnił dlaczego uznał powództwo za częściowo zasadne. Z motywów zawartych w treści uzasadnienia wyroku można także wywnioskować, które z dowodów posłużyły do ustalenia stanu faktycznego.

Jako bezzasadny sąd odwoławczy uznał także zarzut naruszenia art. 278 k.p.c. Jak wynika z akt sprawy sąd pierwszej instancji powołał biegłego sądowego z zakresu obliczania wynagrodzenia za pracę na okoliczność wyliczenia wysokości wynagrodzenia powoda za pracę w godzinach nadliczbowych, w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych w okresie od 1 marca 2009 r. do lutego 2012 r., przy założeniu, iż czas pracy powoda w godzinach nadliczbowych, dniach wolnych od pracy oraz pracy w godzinach nocnych jest prawidłowo zaznaczony we wskazanych przez Sąd tabelach i pismach, z pominięciem godzin pracy w okresie urlopu wypoczynkowego i pracy w czasie zwolnienia chorobowego, przy założeniu, że powoda obowiązywał 8 godzinny czas pracy od godziny 8 do godziny 16. Zlecając sporządzenie opinii Sąd Okręgowy dysponował już obszernym materiałem dowodowym, w szczególności zgłoszenia reklamacyjne, protokoły z usunięcia usterek reklamacyjnych, wydruki wiadomości e-mail. Sformułowana przez Sąd Okręgowy teza dowodowa w żadnym razie nie uzasadnia zatem wniosku, że to biegły ustalał stan faktyczny w sprawie, czy też, że to opinia biegłego przesądziła o istnieniu roszczenia powoda. Zadaniem biegłego było dokonanie matematycznych obliczeń na podstawie istniejących dowodów oraz przy ściśle oznaczonych przez sąd meriti założeniach. Tym samym sąd pierwszej instancji wobec obszernej dokumentacji podejmując decyzję o powołaniu biegłego z zakresu wyliczania wynagrodzeń nie naruszył przepisu art. 278 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że potrzeba skorzystania z opinii biegłych w postępowaniu cywilnym wynika stąd, że do rozstrzygnięcia sprawy obok znajomości przepisów prawnych, niezbędne są określone wiadomości fachowe. O tym, czy takie wiadomości specjalne są niezbędne decyduje sąd, a okoliczność, że sędzia ma wiadomości z danej dziedziny, nie zwalnia sądu od przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Niewątpliwie przy tym biegły jest pomocnikiem sądu w ustaleniu lub ocenie okoliczności sprawy, jednakże prezentuje własne stanowisko w kwestii, którą rozstrzyga sąd. W tej sprawie biegły nie dokonywał żadnych ustaleń faktycznych, oceny dowodów oraz wykładni prawa. Zgodnie z zakresem tezy dowodowej sporządził stosowne wyliczenia, które następnie zostały poddane krytyce stron, a ostatecznie ocenie Sądu w kontekście całokształtu materiału dowodowego w sprawie. Sąd Apelacyjny podzielił zatem dostrzeżoną przez sąd pierwszej instancji potrzebę przeprowadzenia w sprawie dowodu z opinii biegłego, w zakresie wyliczeń dotyczących należności powoda z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej, wobec konieczności dokonania precyzyjnych i szczegółowych obliczeń matematycznych. Biegły w sposób rzetelny i pełny sporządził opinię, wyczerpując zakres tezy dowodowej i nie wkraczając w zakres kompetencji sądu, co do oceny materiału dowodowego sprawy oraz rozważań prawnych.

W niniejszej sprawie powód M. S. wskazywał, że świadczył pracę ponad obowiązujący go wymiar czasu pracy. Pozwana natomiast akcentowała, że powód w godzinach pracy wykonywał obowiązki związane z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą, a zatem nie wykonywał wszystkich obowiązków pracowniczych w 8-godzinny czas pracy. Pozwana również akcentowała, że w rzeczywistości powoda obowiązywał zadaniowy czas pracy, wobec czego brak jest podstaw do uwzględnienia jego roszczenia o wypłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej.

Z akt sprawy natomiast wynika, że powód M. S. został zatrudniony na stanowisku specjalisty do spraw jakości inwestycji i reklamacji w pełnym wymiarze czasu pracy. Obowiązywał go 8 godzinny czas pracy, przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy. Pozwana natomiast nie przedłożyła żadnych dowodów, – poza własnymi twierdzeniami – z których można byłoby wyprowadzić wniosek o obowiązującym powoda zadaniowym systemie czasu pracy. Brak jest podstaw do tego by przyjąć, na podstawie zeznań słuchanych świadków, że powoda obowiązywał zadaniowy system czasu pracy. Z zeznań świadków wynika jedynie, że ruchome mogły być godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy, co jednak nie miało charakteru pracy zadaniowej. Dotyczyło to bowiem możliwości przyjścia chwilę później do pracy, co wiązało

się jednocześnie z późniejszym wyjściem z pracy. U pozwanej obowiązywały różne systemy czasu pracy, co wprost wynika z zeznań świadków. Niektórych pracowników, w tym powoda, obowiązywał godzinowy czas pracy, a innych zadaniowy. To, że przełożeni powoda uznawali, że powinien on wykonać określone zadania w ramach godzin pracy nie może automatycznie przesądzać o tym, że obowiązywał go zadaniowy system pracy. Przeczą temu ustalenia, których pozwana dokonała z powodem zawierając umowę o pracę. Z akt sprawy nie wynika także, żeby w późniejszym okresie obowiązujący powoda godzinny czas pracy został zmieniony. Powód miał możliwość organizowania swojej pracy, jednakże – co należy stanowczo podkreślić – w ramach obowiązującego go godzinowego czasu pracy.

Apelujący podkreślił, że pozwana kontrolowała pracę powoda po uzyskiwanych przez niego wynikach, wobec czego nie można uznać, że powód pozostawał w dyspozycji pracodawcy w określonym miejscu i czasie, w godzinach od 8 do 16, a nadto, iż samodzielnie ustalał rozkład czasu pracy. Bezsprzeczne przy tym jest jednocześnie to, że pozwana nie prowadziła ewidencji czasu pracy powoda.

Przypomnieć zatem wobec powyższego należy, że przy zawieraniu umowy o pracę strony określiły, że powoda obowiązuje godzinowy czas pracy, a nie zadaniowy czas pracy. A zatem strony zawarły porozumienie co do systemu pracy powoda. Wobec czego argumentacja strony pozwanej, zmierzająca do próby wykazania, że ze względu na obowiązujący powoda system zadaniowego czasu pracy nie należy mu się wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, jawi się jedynie jako stworzona na potrzeby niniejszego procesu. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę także na swego rodzaju niekonsekwencję w twierdzeniach pozwanej. Z jednej strony bowiem apelująca zarzuca, że powód wykonywał w czasie pracy czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a zatem wykorzystywał czas pracy na czynności niezwiązane ze stosunkiem pracy (do prawidłowości tych twierdzeń sąd odwoławczy odniesie się w dalszej części rozważań), a z drugiej twierdzi, że powoda obowiązywał zadaniowy czas pracy, a zatem mógł on swobodnie organizować swoją pracę i oceniany był jedynie za jej rezultaty. Twierdzenie te są ze sobą sprzeczne o tyle, że skoro powód mógł w ramach zadaniowego czasu pracy swobodnie ustalać swój rozkład czasu pracy, to bez znaczenia byłoby wykonywanie przez niego pomiędzy określonymi zadaniami pewnych prywatnych zleceń.

W niniejszej sprawie strona powodowa zdołała również wykazać, że zakres obowiązków powoda był tak określony, że wymagał od niego świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych. Zeznania słuchanych w sprawie świadków, które Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne, potwierdzają, że nie było możliwe wykonanie wszystkich powierzanych powodowi prac w obowiązujących go godzinach pracy. Z karty opisu stanowiska powoda wynika, że miał on się zajmować m.in. przyjmowaniem i rozpatrywaniem zgłoszeń reklamacyjnych, usuwaniem wad, czuwaniem nad terminowością wykonywanych prac, przeprowadzaniem odbiorów końcowych. Praca powoda nie tylko wymagała wykonywania szeregu czynności w biurze, ale również związana była z kontaktowaniem się z klientami, wyjazdami do nich. Jak wynika z zeznań słuchanych w sprawie świadków, wyjazdy do klientów bardzo często odbywały się po godzinie 17 – 18, a zatem już po zakończeniu przez powoda pracy.

Odnosząc się do zarzutów mających na celu próbę wykazania, że zakres obowiązków powoda nie uzasadniał pracy w godzinach nadliczbowych przypomnieć należy, że materialnoprawną podstawą roszczeń M. S. przeciwko pozwanej spółce jest art. 151 § 1 k.p. (definiujący pracę w godzinach nadliczbowych, jako pracę wykonywaną ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także jako pracę wykonywaną ponad przedłużony dobowy wymiar czasu pracy, wynikający z obowiązującego pracownika systemu i rozkładu czasu pracy) oraz art. 151 § 1, 2 i 3 k.p., nakazujący kompensowanie tejże pracy przez wypłatę normalnego wynagrodzenia wraz z dodatkiem. Wypada przypomnieć także, że zgodnie z art. 149 § 1 k.p., na pracodawcy spoczywa obowiązek prowadzenia ewidencji czasu pracy pracowników do celów prawidłowego ustalenia ich wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą, którą to ewidencję udostępnia pracownikom na ich żądanie. Z mocy art. 80 k.p. wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną, co dotyczy także wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Ewidencjonowanie czasu pracy służy udokumentowaniu przepracowanych godzin i obliczeniu należnego z tego tytułu wynagrodzenia, nie jest natomiast ustawowym warunkiem jego wypłaty. Mimo zatem braku ewidencji czasu pracy lub jej nierzetelności, pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, jeśli przy pomocy innych dowodów wykaże fakt przepracowania określonej liczby godzin, w tym godzin nadliczbowych. To, że pracownicy dochodzą przed sądem roszczeń płacowych po rozwiązaniu stosunku pracy, nie jest zjawiskiem odosobnionym, a fakt, iż czynią to dopiero po ustaniu zatrudnienia, nie przesądza o

zasadności lub bezzasadności zgłoszonych żądań. Skuteczność wytoczonego powództwa zależy bowiem od inicjatywy dowodowej stron, co wiąże się z problemem ciężaru dowodu. Zagadnienie rozkładu ciężaru dowodu uregulowane jest zasadniczo przepisem prawa materialnego, jakim jest art. 6 k.c., w myśl którego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie wywodzącej z tego faktu skutki prawne. Przepis ten nie wyczerpuje jednak całej problematyki reguł rozkładu ciężaru dowodu oraz inicjatywy dowodowej stron i sądu, albowiem zagadnienie to ma także swój wymiar procesowy, zwłaszcza w kontekście unormowań art. 3 oraz art. 232 k.p.c. Podstawową zasadą, obowiązującą także w sprawach z zakresu prawa pracy, jest obowiązek stron dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W myśl art. 232 k.p.c. Sąd może wprawdzie dopuścić dowód niewskazany przez stronę, ale nie zwalnia to stron od konieczności przejawiania inicjatywy w tym zakresie, przedstawiania twierdzeń faktycznych i składania wniosków dowodowych na ich poparcie. Możliwość działania sądu z urzędu nie zmienia także rozkładu ciężaru dowodów z art. 6 k.c. również w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy z powództwa pracownika o wynagrodzenie za godziny nadliczbowe obowiązuje ogólna reguła procesu, że powód powinien udowodnić słuszność swych twierdzeń w zakresie zgłoszonego żądania, z tą jedynie modyfikacją, iż niewywiązywanie się przez pracodawcę z obowiązku rzetelnego prowadzenia ewidencji czasu pracy powoduje dla niego niekorzystne skutki procesowe wówczas, gdy pracownik udowodni swoje twierdzenia przy pomocy innych środków dowodowych niż dokumentacja dotycząca czasu pracy. Pracownik może powoływać wszelkie dowody na wykazanie zasadności swego roszczenia, w tym posiadające mniejszą moc dowodową niż dokumenty dotyczące czasu pracy, a więc na przykład dowody osobowe, z których prima facie (z wykorzystaniem domniemań faktycznych - art. 231 k.p.c.) może wynikać liczba przepracowanych godzin nadliczbowych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 maja 1999 r., I PKN 665/98, OSNAP 2000/14/535; z dnia 14 maja 1999 r., I PKN 62/99, OSNAP 2000/15/579; z dnia 4 października 2000 r., I PKN 71/00, OSNAP 2002/10/23; z dnia 5 lutego 2002 r., I PKN 845/00, OSNP 2004/3/46; z dnia 9 lipca 2009 r., II PK 34/09, LEX nr 527067 i z dnia 7 czerwca 2011 r., II PK 317/10, LEX nr 1095826).

W przedmiotowej sprawie powód M. S. skorzystał z tak rozumianej inicjatywy dowodowej dla wykazania zasadności swoich roszczeń o zapłatę wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i zawniósł szereg dowodów na potwierdzenie swoich racji. Dowody te zostały dopuszczone i przeprowadzone przez Sąd Okręgowy, który na tej podstawie dokonał ustaleń faktycznych i poddał je ocenie prawnej, wydając korzystne dla powoda rozstrzygnięcie. Pozwana spółka, jak już wyżej zaznaczono, nie prowadziła ewidencji czasu pracy powoda. W tej sytuacji Sąd Okręgowy słusznie ustalał liczbę godzin nadliczbowych przepracowanych przez powoda w spornym okresie na podstawie zaoferowanych przez powoda dowodów, w tym zestawień czasu pracy powoda, wykonywanych czynności jak również na podstawie wniosków zawartych w opinii biegłego sądowego.

Apelująca spółka wskazywała, że w sprawie potwierdzony został jedynie fakty wykonywania przez powoda pracy po godzinie 16, bez uwzględnienia godziny przyjęcia powoda do pracy, odbierania wypracowanych godzin w dniach wolnych od pracy na potrzeby osobiste. W tym zakresie apelująca powołała się na treść zeznań świadka K. O., która wskazywała, że u pozwanej istniała możliwość swobodnego ustalania godzin pracy. Powyższy zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie. Apelująca jedynie wybiórczo wskazała na zeznania świadka, które miałyby stanowić potwierdzenie prezentowanego przez stronę pozwaną stanowiska. Świadek co prawda wskazywała, że możliwe jest wyjście w trakcie pracy i załatwienie spraw prywatnych, niemniej jednak całość materiału dowodowego prowadzi do konkluzji, że takie wyjście wiązało się z wcześniejszym czy też późniejszym zakończeniem pracy w danym czy też innym dniu. Pracodawca nie kontrolował ściśle godzin pracy pracowników. Co więcej, zauważyć należy, że praca powoda wiązała się również z wyjazdami poza siedzibę pracodawcy, a zatem nie zawsze był on obecny w biurze. Apelująca całkowicie natomiast pominęła te fragmenty zeznań świadka, w których wskazywała ona na to, iż powód był bardzo dobrze przygotowany do pracy, a także, że aby wywiązać się z nałożonych obowiązków, trzeba było pracować popołudniami. Również inni pracownicy spółki byli obciążeni pracą w stopniu, który wymagał od nich pracy po godzinach, co wynika z zeznań świadków słuchanych w niniejszej sprawie. Z zeznań świadka M. K., który był bezpośrednim przełożonym powoda wynika, że w 8 godzinnym dniu pracy nie było możliwości wykonania wszystkich obowiązków, z przełożonymi poruszana była kwestia ilości pracy i konieczność wykonywania pracy po godzinach. W niniejszej sprawie, co należy podkreślić, pozwana spółka nie zaprzeczała, że spotkania z klientami musiały odbywać się w godzinach

popołudniowych. Okoliczność ta potwierdza, że powód spotkania z klientami odbywał w godzinach popołudniowych, co wiązało się z koniecznością dojazdu i powrotu z miejscowości oddalonych o ponad 100 km od miejsca pracy powoda. Apelująca w żaden sposób nie odniosła się także do treści korespondencji e-mail z dnia 2 marca 2010 r., w której powód sygnalizował, że przez ostatnie 5 miesięcy pracował średnio po 12 godzin na dobę i sygnalizował przełożonym ten problem. Jednakże pozostało to bez odzewu ze strony pozwanej spółki.

Pozwana spółka podniosła także, że odmówiono bezzasadnie wiarygodności zeznaniom świadka S. K. w zakresie częstotliwości wykonywania przez powoda pracy po godzinie 16, odpowiedniego zakresu obowiązków powoda i braku kontroli przełożonych powoda nad jego czasem pracy. W tym zakresie apelująca ponownie jedynie wybiórczo odnosi się do zeznań jednego świadka, pomijając całkowicie pozostały materiał zgromadzony w niniejszej sprawie. Dopiero analiza całości zgromadzonych w sprawie dowodów, w szczególności porównanie zapisków powoda, wyjaśnień dotyczących wykonywania po godzinach pracy określonych czynności, w porównaniu z analizą zakresu obowiązków powoda oraz zeznaniami słuchanych świadków prowadzi do wniosku, że powód wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych. Praca powoda wiązała się zarówno z szeregiem czynności formalnych dotyczących zgłoszeń i rozpatrzenia reklamacji, wypełniania odpowiednich formularzy, ale również wymagała spotkań z klientami w S., w M., w G., na które powód musiał dojechać. Spotkania te odbywały się często po południu, trwały od jednej do nawet 2,5-3 godzin. Twierdzenia co do czasu, jaki musiał poświęcić w czasie wizyt u klientów po godzinach pracy znajdują zatem potwierdzenie w zeznaniach powoda oraz z doświadczenia życiowego. Na podstawie zeznań powoda i świadków należy ustalić, że czas spotkań z klientami zgłaszającymi reklamacje zależała od tego, jakiego rodzaju usterki są zgłaszane. Powód musiał dokonać oceny zgłaszanej reklamacji, poinformować klienta o możliwościach naprawy. Dodatkowo do zadań powoda należało również sporządzenie odpowiedniej dokumentacji dotyczącej zgłoszonej reklamacji, wprowadzenie reklamacji do rejestru komputerowego, nadzorowanie całego procesu usuwania usterek, w tym kontrolowanie prawidłowości wykonania naprawy przez wykonawców. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwolił także na ustalenie, że powód w spornym okresie zajmował się kilkoma inwestycjami. Oprócz inwestycji w S. zajmował się także inwestycjami w G., jak i przez pewien czas w M.. Powód zgłaszał przełożonym, że obciążony jest dużą ilością pracy. Nie sposób uznać, że pozwana spółka nie była informowana przez powoda o ilości pracy, bowiem – jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego – w wyniku zgłaszanej przez powoda przełożonym informacji o ilości pracy została zatrudniona kolejna osoba, która również zajmowała się rozpatrywaniem reklamacji w zakresie przejętym od powoda. Analiza zeznań świadków prowadzi również do wniosku, że powód był znacznie obciążony pracą. Apelująca podnosiła, że za wiarygodne zostały uznane zeznania żony powoda i jego znajomych, którzy nie posiadali wiedzy odnośnie tego, czy powód wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych na rzecz pozwanej. Zwrócić należy jednakże uwagę, że analiza zeznań tych świadków, w powiązaniu z zeznaniami świadków będących pracownikami lub byłymi pracownikami pozwanej spółki oraz w powiązaniu z pozostałymi dowodami z dokumentów prowadzi do jednoznacznego wniosku, tj., że powód prace na rzecz pozwanej spółki wykonywał także po ustalonych godzinach. Zeznania żony i znajomych powoda potwierdzają, że powód z pracy wracał w późnych godzinach, że wykonywał on obowiązki pracownicze ponad umówiony czas pracy. Zeznania żony powoda oraz jego znajomych zatem są wiarygodne w zakresie, w jakim wskazują na konieczność pracy powoda po godzinach. Zeznania te korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

Zarzut pominięcia zeznań świadka S. H., osoby która nie pracowała z powodem w jednym dziale, nie współpracowała z nim, której biuro znajdowało się nie innym piętrze niż biuro powoda, która ze swoim przełożonym ustalała wcześniejsze wyjścia z pracy, czy późniejsze przyjście do pracy obrazuje tylko sposób organizacji czasu pracy tego świadka. Świadek nie miał żadnych informacji o czasie pracy powoda, które mogłyby podważać czy zmieniać ustalenia dokonane przez sąd pierwszej instancji w tym zakresie.

Słusznie zatem Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania świadków w zakresie, w jakim wynika z nich okoliczność świadczenia przez powoda pracy w godzinach nadliczbowych. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika bowiem, że powód nie był w stanie tak zorganizować pracy, aby wszystkie powierzone mu czynności wykonać w 8 godzinnym dniu pracy. Apelująca natomiast nie przedłożyła żadnych dowodów na wykazanie przeciwnego stanowiska. Nie prowadziła ewidencji czasu pracy powoda, a swoje twierdzenia próbowała wykazać jedynie za pomocą

wybiórczo cytowanych fragmentów zeznań świadków. Z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że powód obsługiwał jednocześnie budowę w G., M. i dwie budowy w S. – P. P. i G. (...). Często wizyty na budowach odbywały się po godzinach pracy (17-18) lub z samego rana, co uzależnione było od woli klientów. Praca powoda wiązała się z dojazdami do klientów, jak również z pracą związaną z wprowadzeniem zgłoszenia do systemu, znalezieniem wykonawców mogących naprawić usterkę, sporządzaniem protokołów usunięcia usterki, musiał dokonać przeglądu i wydania mieszkania. Do zadań powoda należało także rozliczanie faktur, zakup materiałów, ich transport oraz rozliczenie czasu pracy pracowników usuwających usterki. Powód kontrolował budowy, wysyłał korespondencję i powiadomienia do wykonawców. Tak określony zakres zadań, przy uwzględnieniu konieczności częstych wyjazdów do klientów poza S., powodował konieczność wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, za co M. S. nie otrzymywał wynagrodzenia.

Nie mogły mieć również wpływu na treść rozstrzygnięcia zarzuty podnoszone odnośnie prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej w trakcie trwania stosunku pracy oraz wykonywania obowiązków związanych z przedmiotową działalnością w czasie pracy, co powodować miało, że powód nie wykonał wszystkich swoich obowiązków pracowniczych w 8 – godzinnym czasie pracy. Pozwana spółka w tym zakresie wskazywała, że wśród korespondencji e-mailowej, na którą powoływał się powód, znajdują się wiadomości związane z wykonywaniem przez niego czynności niezwiązanych z obowiązkami pracowniczymi. Przede wszystkim jednakże zauważyć należy, że pozwana spółka w żaden sposób nie potrafiła wykazać, jaką część obowiązującego powoda czasu pracy miał on poświęcić na wykonywanie czynności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Co więcej, jak wynika z akt sprawy, powód przedstawił 3667 wiadomości służbowych w spornym okresie, spośród których zaledwie około 80 wiadomości miało charakter prywatny, a ich treść często wskazywała, że odpowiedź zostanie udzielona później, po pracy. Ciężko zatem na tej podstawie stwierdzić, że obowiązki prywatne uniemożliwiały powodowi efektywne wykorzystywanie czasu pracy. Również zeznania świadków nie pozwalają na twierdzenie, że prowadzona przez powoda działalność gospodarcza kolidowała z jego obowiązkami pracowniczymi. Słuchani w sprawie świadkowie nie mieli wiedzy odnośnie tego, aby powód w spornym okresie rzeczywiście w czasie pracy wykonywał określone czynności na rzecz swojej własnej działalności.

Apelująca spółka podkreślała, że pracodawca nie polecał powodowi świadczenia pracy ponad obowiązujący wymiar. Niemniej jednak podkreślić należy, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, polecenie pracy w godzinach nadliczbowych nie wymaga szczególnej formy i wystarczająca jest dorozumiana zgoda pracodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 26 maja 2000 r., I PKN 667/99, OSNAP 2001/22/662). Sąd odwoławczy uznał zatem, że wystarczające na uznanie, iż powód pracował w godzinach nadliczbowych było nałożenie na niego przez pracodawcę takiej ilości pracy, że powód M. S. nie był w stanie jej wykonać w czasie normatywnego czasu pracy. Powód zgłaszał do pracodawcy konieczność wykonywania obowiązków pracowniczych w godzinach nadliczbowych, jednakże strona pozwana nie poczyniła w zasadzie żadnych kroków, aby zredukować powodowi liczbę obowiązków pracowniczych do takiego stopnia, by możliwe było ich wykonanie w 8 godzinnym czasie pracy. Pozwana spółka co prawda zatrudniła nowego pracownika, co jednakże nie spowodowało takiego odciążenia powoda, by nie musiał on wykonywać pracy w godzinach nadliczbowych.

Reasumując, wyżej przedstawione okoliczności dotyczące realizacji przez powoda jego obowiązków pracowniczych pozwalały na uznanie, że M. S. wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej, za którą nie otrzymał wynagrodzenia. Wymiar tej pracy został prawidłowo ustalony przez sąd pierwszej instancji przede wszystkim na podstawie dowodów z dokumentów, a także zeznań świadków i powoda. Skoro ustalony stan faktyczny wskazuje, że powód pracował w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej, za którą to pracę nie otrzymał wynagrodzenia, to na podstawie przepisów prawa powołanych i omówionych przez sąd pierwszej instancji przysługuje mu odpowiednie wynagrodzenie.

Mając na względzie przedstawione w sprawie stanowisko, zarówno zarzuty naruszenia prawa procesowego, jak i materialnego okazały się nieuzasadnione i dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację strony pozwanej w całości.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu jego pełnomocnika ustalonemu w stawce minimalnej przewidzianej przez przepis § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji). Stosownie do § 2 pkt 6 rozporządzenia stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50.000 zł do 200.000 zł – 5.400 zł. Zgodnie zaś z § 10 ust. 1 pkt 2 stawki minimalne wynoszą za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed sądem apelacyjnym - 75% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny - 100% stawki minimalnej, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł. W konsekwencji stawka minimalna wynosiła w sprawie 4.050 zł (75% z 5.400 zł).

Romana Mrotek Urszula Iwanowska Barbara Białecka